Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 252. — ŠTEV. 252. | NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 27, 1933. — PETEK, 27. OKTOBRA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

VES AMERIŠKI NAROD V POLICIJSKI SLUŽBI NRA

V KRATKEM ČASU SE BO ZAVRŠILA PREIZKUŠNJA MED VLADO IN VELEINDUSTRIJCEM FORDOM

Vsak uslužbenec se bo lahko na bližnem poštnem uradu pritožil proti gospodarju. — Uradi NRA bodo preiskali vsako pritožbo. — Ako se Ford ne drži pravilnika za avtomobilsko industrijo, mu vlada ne bo dala naročil. — Nasprotstva v farmerskem štrajku.

WASHINGTON, D. C., 26. oktobra. — Vsak Amerikanec naj postane za NRA policist. Industrijalni diktator general Hugh S. Johnson bo pozval ves ameriški narod, naj gleda na to, da bo vsak, ki je podpisal NRA pravilnik, točno izpolnjeval njega določbe.

V par dneh bodo po vseh poštnih uradih v Združenih državah na razpolago listine za pritožbe.

Lokalni urad NRA bo preiskal vsako posamezno pritožbo, in če je utemeljena, bo nastopil proti kršilcu. Ime onega, ki se bo pritožil, bo ostalo tajno.

To so najnovejše vladne odredbe, kajti pritožbe, da gospodarji kršijo pravilnike, prihajajo iz vseh krajev dežele.

WASHINGTON, D. C., 26. oktobra. — V kratkem času se bo završila težka preizkušnja med ameriško vlado, katero bo zastopal predsednik Roosevelt, in med veleindustrijcem Henry Fordom.

V teku par tednov bo moral Henry Ford predložiti dokaze, da se drži določb pravilnika za avtomobilsko industrijo, četudi ni pravilnika podpisal. V slučaju, da tega ne bo storil, ne bo ameriška vlada naročila od njega nobenega avtomobila.

Prihodnji ponedeljek morajo priti v Belo hišo jeklarski magnatje, ki lastujejo rove mehkega premoga. S svojim zavlačevanjem so zakrivili, da premogarski štrajk v zapadnem delu Pennsylvanije še dozdaj ni uravnan. Ako ne bodo do ponedeljka sklenili z delavci pogodbe, jim bo predsednik diktiral pravilnik.

Danes je bila v Beli hiši delavska delegacija iz zapadnega dela Pennsylvanije. Delegati so zastopali delavce, ki so zaposleni v majnah, katere lastujejo jeklarski magnatje. Po njihovem mnenju ne bodo baroni pod nobenim pogojem priznali United Mine Workers.

Delavci zahtevajo iste delavske pogoje kot jih imajo njihovi tovariši v neodvisnih majnah.

WASHINGTON, D. C., 26. oktobra. — Armadni department je nameraval naročiti pri Henry Fordu za petnajst milijonov dolarjev truckov in kar. Ako Ford ne bo dokazal, da se drži pravilnika avtomobilske industrije, ne bo dobil tega naročiia.

GLOVERSVILLE, N. Y., 26. oktobra. — Tukaj je prišlo do vročega spopada med štrajkarji, policijo in stavkokazi. Delavci so zastavkali v petdesetih tovarnah Fulton okraja. Zahtevajo višje plače in škrajšanje delovnega časa.

DES MOINES, Iowa, 26. oktobra. — Mnogo farmerjev osrednjega zapada nasprotuje štrajku, katerega je razglasila Farm Holiday Association. Državne in zvezne oblasti se pripravljajo na konferenco, ki naj sklene, kako pomagati farmerjem.

Osem sto farmerjev iz južnozapadnega dela Iowe se niso zmenili za farmerske pikete, ki so bili postavljeni na mostu čez reko Missouri blizu Plattsmoutha, Neb., ter so spremili 50 truckov živine na trg.

Ti farmerji so izrazili zaupanje v zvezno vlado, da bo rešila farmerski problem ter so obdolžili farmerje, da njihovi piketi po večini niso farmerji.

Farmerski voditelji, med njimi tudi Milo Reno, predsednik Farmers Holiday Association, so sklenili, da pozovejo governerja države Iowe Clyde L. Herringa, da skliče konferenco zastopnikov desetih osrednje-zapadnih držav 30. oktobra.

Štrajk se uspešno nadaljuje samo v treh državah: Iowa, Minnesota in Wisconsin, toda tudi tukaj je vedno manj piketov.

Velik pomen priznanja Rusije

LITVINOV SE JE ODPELJAL IZ MOSKVE

Ljudski komisar za zunanje zadeve se je odpeljal iz Moskve z berlinskim brzovlakom.

Moskva, Sivjetska Unija, 26. oktobra. — Maksim Litvinov, sovjetski komisar za zunanje zadeve je danes odpotoval odtukaj proti Združenim dravam, kjer se bo posvetoval s predsednikom Rooseveltom glede priznanja Sovjetske Unije.

Njegov odhod ni bil najavljen, ker hoče sovjetski komisar potovati incognito.

Njegov salonski voz so priklopili berlinskemu brzovlaku, ki vozi preko Varšave.

Na postaji se je poslovilo od njega le par uradnikov. Litvinovo spremljata C. Umanski, poročevalki načelnik zunanjega urada, in Ivan Divilkovski, tajnik zunanjega urada.

O svojih načrtih ni hotel Litvinov ničesar povedati.

MCADOO SE JE VRNIL IZ EVROPE

Včeraj se je vrnil s parnikom "Conte di Savoia" v Združene države californijski senator William G. McAddo. Obiskal je Nemčijo, Rusijo in Italijo. V Moskvi, kjer je bil tri dni, je govoril z Litvinom.

— Žal mi je, da nisem mogel ostati dalj časa v Rusiji, — je rekel — toda kar sem videl v Moskvi, je napravilo name mogočen vtis. Mesto, ki je imelo leta 1917 osemstostič prebivalcev, jih ima zdaj nad tri milijone. Nezaposlenega nisem videl nobenega, kajti v Rusiji sploh ni nezaposelnosti. Kdor noče delati, ne dobi vladne karte, s katero je mogoče kupiti živila in plačati stanovanje.

AVSTRIJA BO ZAPIRALA NAZIJCE

Dunaj, Avstrija, 26. oktobra. — Mestne oblasti v Kufsteinu na Tirolskem ob bavarski meji so objavile, da bodo v slučaju, da je na kakem hribu zažgan ogenj v obliki swastike, aretirale bivše nazijske voditelje, ako ne bodo mogle prijeti pravih povzročiteljev ognjev. Ti nazijci bdo za eno leto poslani v koncentracijski tabor.

Zapirali pa bodo samo bogate nazijce, ki morejo brez skrbi pustiti za eno leto svoje posle.

DESETA OBLETNICA TURŠKE REPUBLIKE

Istanbul, Turčija, 26. oktobra. Ko se bo vršila proslava desetletnice turške republike, bo despelo sem tisoč turških kmetov, ki bodo gostje vlade.

K proslavi bo tudi sovjetska vlada poslala posebno deputacijo.

FRANCIJA IMA NOVO MINISTRSTVO

Sarraut je sestavil nov francoski kabinet. — Z Nemčijo se ne mara naravnost pogajati glede orožja.

Pariz, Francija, 26. oktobra. — Albert Sarraut je naglo sestavil novo ministrstvo, ki stopi na mesto padlega Daladierjevega ministrstva. Takoj po sestavi je Sarraut izjavil, da se Francija ne bo sama pogajala z Nemčijo.

Skupini radikalnih socijalistov je Sarraut rekel, da posnema iz Hitlerjevega govora 14. oktobra, da Hitler vabi Francijo, da bi se pogajala z Nemčijo. In glede tega je rekel:

— Želimo se pogajati z mnogimi drugimi državami, toda ne naravnost z Nemčijo. Sledil bom zunanji politiki prejšnjih vlad, tekom katerih so vsa pota vodila k Ligi narodov v Ženevi.

Rekel je, da bo zunanja francoska politika slonela na politiki Aristida Brianda v popolnem soglasju z Ligo narodov.

— Odločili smo se, da bomo brez usmiljenja znižali vladne stroške. Nemogoče je od davkoplačevalcev zahtevati, da plačajo še več.

Sarraut bo kot ministrski predsednik tudi mornariški minister. Zunanji minister ostane Joseph Paul-Boncour; prejšnji ministrski predsednik Daladier pa bo vojni minister.

ZEPPELIN JE PRIŠEL V CHICAGO

Chicago, Ill., 26. oktobra. — Prekooceanska zračna ladja, Grof Zeppelin, je prispela v Chicago na svetovno razstavo. Zeppelin je iz Friedrichshafena preko Pernambuca v Braziliji in Miami, Fla., prevozil 8000 milj.

Ko so izstopili potniki in je bila razložena pošta, je zrakoplov krožil nad mestom, nato pa odletel proti Akronu, O. Njegov poveljnik dr. Hugo Eckener je ostal v Chicagu kot gost razstave.

Zeppelin je pripeljal 24 potnikov na razstavo.

BOJI ZA GRAN CHACO

Assuncion, Paragvaj, 26. oktobra. — Uradno poročilo naznanja nove boje v Gran Chaco kraju. Poročilo pravi, da so Bolivijci napadli Paragvajce pri Pampa Grande in Piriżal. Paragvajci so izvršili protinapad in vrgli sovražnika z zelo važnih postojank.

To poročilo zavrača vsako upanje na mir, medtem ko so zadnje čase krožile novice, da so nekatere države zopet skušale posredovati, da bi bilo sklenjeno premirje, predno se prične panameriška konferenca, v decembru v Montevideo. Vojna je sedaj že v šestnajstem mesecu.

PREGANJANI ŽIDJE POD OSKRBO LIGE

Amerikanec je bil imenovan za predsednika pomožnega odbora za žide. — Liga upa na ameriško denarno pomoč.

Ženeva, Švica, 26. oktobra. — Predsednik družbe za zunanjo politiko James G. McDonald iz New Yorka je bil izbran za komisarja za nemške begunce.

Združene države so sprejele povabilo Lige, da so zastopane v odboru, v katerem bo McDonald deloval in skrbel za delo židom, katere so nazijci izgnali iz Nemčije.

Posebni Ligin odbor, ki je imel nalogo poiskati komisarja, se je po posvetovanju nekaj minut odločil za Amerikanca.

Člani Lige so mnenja, da bodo Amerikanci mnogo prispevali v židovski sklad, ker je bil za načelnika pomožnega odbora izbran Amerikanec.

NAJNOVEJŠE HITLERJEVE ODREDBE

Za sprejem na vseučilišča morajo imeti židovski dijaki posebna dovoljenja. — Profesorji so bili odslovljeni.

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Za vstop na nemška vseučilišča morajo židovski dijaki imeti posebna dovoljenja.

Tozadevno odredbo je naznanila vlada z ozirom na pričetek vseučiliškega pouka 1. novembra.

Naznanilo berlinskega vseučilišča se glasi:

"Ne-arijski dijaki naj se sestanejo v dvorani, da bodo njihove vseučiliške izkaznice prejele pečat. Dokler izkaznica nima tega pečata, ne more nikdo biti vpisan kot vseučiliški slušatelj".

Ako bo dijaška agitacija po vseučiliščih uspešna, bo mnogim izmed onih, ki so prejeli kak časten naslov vseučilišča od časa republike od leta 1918 do 1932, ta naslov preklican. Nazijski governer na Saškem Martin Mutschmann je prestavil 12 profesorjev, med njimi več židov, z vseučilišč v Lipskem in Draždanih.

Kancler Hitler nadaljuje svojo kampanjo za prihodnje volitve 12. novembra. V svojem govoru je zopet napadal versailski mir in zatrdil, da se Nemčija ne bo vrnila v Ligo narodov, dokler ji ni priznana popolna enakost z drugimi narodi.

— Ako nas hoče svet kje videti, mora priznati našo enakost, — je rekel Hitler pred občinstvom 100,000 ljudi v Hanoverju. — Ako nam tega ne prizna, se jim bomo popolnoma umaknili.

— V bodoče ne bomo nikdar več dovolili, da bi bila omadeževana naša čast. Junaško in z veseljem se mora vsakdo boriti za svoje pravice. Nikdar se še nisem vklonil in nikdar se ne bom, dokler bom živel.

ZAPADNE DRŽAVE BODO IMELE OD PRIZNANJA ZNATEN DOBIČEK

WASHINGTON, D. C., 26. oktobra. — Priznanje Rusije, kar je sedaj gotova stvar, pomeni za zapadni del Združenih držav velik dobiček. Vzhodni del velike ruske države, kjer je najbogatejša in najrodovitnejša zemlja v Rusiji, se nahaja na pragu ameriške obali ob Pacifiku. Največje mesto in obenem važno pristanišče je Vladivostok. To veliko mesto s 110,000 prebivalci je bližje Seattlu kot pa Moskvi.

Iz Vladivostoka do Moskve je 5780 milj, od Vladivostoka do Seattle pa 5029 milj. Ker potrebuje prevoz iz vzhodne Sibirije v notranjo Rusijo 70 dni in so pri tem zvezani veliki stroški, porabi sovjetska Rusija mnogo denarja za pomorski promet na Daljnem Iztoku. Petletno načrt namerava izdati 48,000,000 rubljev za ladje, za popravila pristanišč in druga pomorska dela v Vladivostoku, na Kamčatki, ob reki Amur in na Sahalinu.

Kot v pripravo za trgovino med sovjetskim Daljnim Iztokom in zapadnimi Združenimi državami je sovjetska trgovska družba Amtorg ustanovila podružnico v Seattle.

Sibirija bo mogla izvažati velike množine poljskih pridelkov, uvažala pa bo različne stroje, traktorje, avtomobile in železniške tračnice.

Senator William Gibbs McAddo, ki se je vrnil iz Rusije, je rekel da je predsednik Roosevelt storil zelo modro, ko je povabil Rusijo na pogajanje za priznanje.

— Po mojem mnenju, — je rekel McAddo, — ni nikakega vzroka, zakaj Rusija ne bi bila priznana. S tem bo obojestransko odprta velikanska trgovina in se ne vpraša, kakšno vladno obliko ima kaka država.

ODPOR PROTI VLADNI STRANKI NA JAPONSKEM

Dve najmočnejši stranki se hočeta združiti proti vojaški stranki. — Toda vojaška stranka je premočna.

Tokio, Japonska, 26. oktobra. Dve najmočnejši japonski politični stranki Seiyukai in Minseito se pogajata, da se združita, da obvarujeta parlamentarno vlado proti nameravanemu vojaškemu diktatorstvu.

Naučni minister Ičiro Hatoyama, ki je vpliven učitelj Seiyukai stranke, je pozval predsednika stranke Kisaburo Suzuki, da prične pogajanja s Minseito stranko za združitev. Voditelji Minseito stranke pa so že v isti namen imeli tajno sejo.

Voditelji obeh strank upajo, da bodo mogli odvrniti nevarnost vojaške diktature ter bosta pozivali narod, da ju podpira pri obrambi parlamentarne vlade in ustave.

Ako se ti straiki združita, bo mogoče strmoglaviti sedanjo Saitovo vlado, ki je pod popolnim vplivom vojaštva, in ovreči vladni načrt, ki bo predložen parlamentu pri prihodnjem zasedanju v decembru. V tem slučaju bi mogla vlada parlament razpustiti in razpisati nove volitve ter bi ga pri prihodnjem zasedanju zopet razpustila. Toda v takem slučaju bi Saito mogoče izročil vlado vojaški diktaturi.

Vojaška stranka je tako močna, da bi proti nji tudi obe najmočnejši stranki komaj mogle kaj doseči. Vsled tega bi združitev obeh strank mogoče še pospešila uvedbo vojaškega diktatorstva.

OBTEŽILNE IZPOVEDI PROTI TORGLERJU

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Dva nazijska državna poslanca sta izpovedala, da sta na dan požara nemške poslanske zbornice videla Ernesta Torglerja v poslanski zbornici v družbi Blagoja Popova in Marinusa van der Lubbeja, ki je priznal, da je sam zanetil požar.

Poslanec Berthold Karwahne, ki je bil komunistični poslanec, predno se je prelevil v narodnega socijalista in poslanec Frey sta odločno zatrjevala, da sta videla Torglerja 27. februarja popoldne v državni zbornici z van der Lubbejem in Popovom.

BOJNE LADJE VARUJEJO SIAMSKEGA KRALJA

London, Anglija, 25. oktobra. V Singoro sta bili odposlani dve ladji, kanonski čoln "Suhodaja" in šolska ladja "Čow Fraja", da varujeta kralja Prajadhipoka in kraljico Rambaibarni ter njuno spremstvo.

Kralj in kraljica sta prišla v Singoro ob malajski meji iz poletnega bivališča v Huahinu, od koder sta odpotovala zaradi sedanje vstaje.

Vladne čete drže svoje postojanke proti upornikom.

Bangkok, Siam, 25. oktobra. — Eden izmed voditeljev siamske vstaje Phya Sri Siddhi Songgram je bil ubit v boju z nekim narednikom.

Songgram je bil desna roka vrhovnega poveljnika upornikov princa Bavaradeja. Narednik je prejel za umor visoko nagrado.

UNIVERZA V VARŠAVI ZAPRTA

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Iz Varšave poročajo, da bo tamkajšnja univerza za nedoločen čas zaprta, ker se nepretano vrše spopadi med vladi naklonjenimi in vladi sovražnimi dijaškimi skupinami.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President — L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado $6.00	Za New York za celo leto $7.00
Za pol leta $3.00	Za pol leta $3.50
Za četrt leta $1.50	Za inozemstvo za celo leto $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2—3878

MOŽ - BESEDA

Naš narod, kakor vsak drugi narod, ima dobre in slabe lastnosti, toda pri našem človeku dobrina skoro vsikdar odtehta slabost.

V tem oziru imamo na razpolago nebroj dokazov, ki se neprestano potrjujejo.

Vzemimo naprimer naše naročnike.

Ko so pritisnili hudi časi, smo začeli vsi strahoma zreti v temno bodočnost.

Na oficijelnih mestih v Washingtonu dolgo niso hoteli priznati depresije. Ko se je Amerika že takorekoč potapljala v nji, so jo priznali in začeli zbirati sredstva za boj proti nji. Toda sredstvo za sredstvom se je izjalovilo.

Štiri leta je ležala mora nad ameriškim gospodarstvom. Šele Roosevelt je nekoliko razjasnil temne oblake. Kriza še zdavnaj ni prestana, toda znamenja boljših časov se pojavljajo od dne do dne.

Našim ljudem sta lastni čudovita volja in moč. Ne rečemo — dosti jih je omagalo, toda večina je težko, toda junaško preživela strahote, kakršnih v mirovnem času ni bilo še nikdar v Združenih državah.

Sedaj, ko je že vsaj po našem mnenju, najhujše prestano, javno priznavamo, da smo se večkrat resno bali za obstoj "Glasa Naroda". Obenem pa tudi javno priznamo, da so ga le zvesti naročniki rešili pred propadom.

Vzdrževali so ga in vzdržali, za kar jim izrekamo hvalo in vse priznanje.

Kdor ni mogel poslati cele vsote, je poslal nekaj na račun, če mu pa tudi to ni bilo mogoče, je obljubil, da bo plačal.

Z malimi izjemami so bili vsi mož-beseda.

Ker pa od nekaterih še vedno nismo dobili odgovora oziroma jim je rok, ko bi morali zadostiti svoji dolžnosti, že davno potekel, smo jih te dni vnovič opozorili in pričakujemo v najkrajšem času od njih odgovora, pa naj bo odgovor tak ali tak.

Tistemu, ki se ne bo odzval, bomo primorani list ustaviti, da si že vsaj nekoliko zmanjšamo stroške, in si olajšamo delo.

V dolgih zimskih večerih bo list marsikomu v edino razvedrilo. Kakor dosedaj, bomo tudi vbodoče skrbeli, da bo prinašal prvovrstno čtivo, lepe in zanimive romane, novice iz slovenskih naselbin ter od dne do dne tudi kaj veselega in zabavnega, da bodo čitatelji že vsaj za hip pozabili vsakdanje križe in težave.

"Glas Naroda" bo storil svojo dolžnost. Nihče mu ne more šteti v zlo, če pričakuje, da bodo tudi vsi naročniki storili svojo.

VOLITVE V NEMČIJI

Hitler je začel z obširno kampanjo za prihodnje nemške volitve.

V tem slučaju je vsaka kampanja brezpotrebna. Škoda časa in denarja, ki bo brez potrebe vržen vstran.

Na volilni listi bodo kandidati samo ene stranke, namreč fašistične, in volilec bo moral odgovoriti z "da" ali "ne" le na eno vprašanje, ki se glasi:

— Nemški mož in nemška žena, ali odobrujete politiko Vaše vlade in ali ste pripravljeni priznati jo kot izraz svojega lastnega mišljenja in svoje lastne volje ter ji slovesno obljubljate svojo podporo?

Hoteli bi poznati tistega Nemca, ki bi v Nemčiji na to vprašanje javno odgovoril z "ne".

Dopisi.

New York, N. Y.

Tem potom se naznanja vsem Slovencem Greater New-York-a, da se je pri zadnji izvanerdni seji American Slovenian Democratic Club oficijelno odločilo potrditi Josepha McKee, kandidat "a'Independent" demokratske stranke za župana mesta New Yorka.

Rojaki naj blagovolijo to upoštevati.

Pozdrav!

Valentine Orehek, tajnik.

Brooklyn, N. Y.

Vašemu zastopniku Mr. Antonu Svetu sem izročil šest dolarjev za celoletno naročnino za "Glas Naroda". Lepo se vam zahvaljujem, ker ste toliko časa potrpeli z menoj, pa mi zaradi slabih razmer prej res ni bilo mogoče. Sedaj se mi je posrečilo dobiti delo, katerega sem dolgo zaman iskal. Brez laskanja vam povem, da bi brez vašega lista ne mogel biti.

Pozdrav!

Rajmond Rože.

So. Norwalk, Conn.

Zopet smo imeli Slovenci v Norwalku lep večer pri dobro znani družini Mr. in Mrs. Louis Entigar. Obhajali smo veselo svatbo njih vzorne in edine hčerke Miss Frances, ki se je poročila dne 16. oktobra z Mrs. Charlesom Keisler. Mladi par se je kmalu popoldne odpeljal na ženitovanjsko potovanje v Canado.

Mr. in Mrs. L. Entingar sta povabila vse Slovence v Norwalku ter tudi svoje prijatelje in znance druge narodnosti iz Norwalka in okolice. Vseh skupaj nas je bilo nad sto. Le malo kje je udeležba tako velika in le malo kje so vsi tako dobro postreženi.

Razšli smo se v zgodnjih jutranjih urah v dobri volji, želeči si skorajšnjega svidenja v enakem veselju.

Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova.

Mr. in Mrs. L. Entigar prisrčna hvala za imenitno postrežbo.

Prisrčen pozdrav!

Ena navzočih.

Little Falls, N. Y.

Prav rada čitam dopise iz raznih krajev Združenih držav. Tudi jaz sem se namenila napisati par vrstic iz našega mesta Little Falls.

Tukajšnje razmere so še vedno ene in iste. Dela se še vedno tako malo, kakor se je in še skoro manj. Vseeno pa pričakujemo, da nam bo od predsednika osnovana organizacija NRA pomagala do kakega dela. Pa če bo ali ne, vseeno pričakujemo...

Poročati moram, da sem bila pred kratkim na obisku v Waukeganu. Najprej sem obiskala mojega brata Louisa Križaja in njegovo soprogo Rozy in sina Edwarda. Obiskala sem tudi nečake in nečakinje mojega moža (Paisarjeve) in še več drugih mojih prijateljev.

Najprej se moram zahvaliti Johnu Paisarju, ker nas je vozil po Waukeganu. Obenem se zahvalim tudi Franku Paisarju, ki nas je peljal v Chicago na svetovno razstavo. Prav me je veselilo, ker nisem bila še nikdar v tako veliki vasi in še nikdar nisem videla toliko ljudi skupaj. Mislila sem si sama pri sebi: Če bi jih morala šteti, bi nikdar več mojega ljubega možička ne videla.

Ravno danes sem pa dobila poročilo od mojega brata Louis Križaja iz Waukegana in sem bila zelo presenečena, ko mi je poročal, da so napravili njegovi prijatelji surprise party za njegovo soprogo in za njegovega sina, ko sta bila oba v zdravniški oskrbi in sta obhajala svoj imendan. Prijatelji so se jih spomnili in so jim malo razveselili. Ko sem pismo prečitala, so mi solze zalile oči. Prav žal mi je, ker nisem bila navzoča. Vseeno se pa lepo zahvalim Ani Leskovec, Jenny Tekel in Mary Grum, ki so se trudile in nabirale za party. Posebno se pa še zahvalim darovalcem.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Glas Naroda. Glasu Naroda pa želim mnogo uspeha, Petru Zgagi pa še posebej.

Ana Troha.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Clarksburg, W. Va.

Najprej lepo pozdravim urednika in vse naročnike Glasa Naroda. Jaz sem eden izmed "stare garde", sem namreč naročen na vaš list že od leta 1905.

Že prej bi vam kaj pisal, pa me ni bilo doma. Bil sem malo po svetu za delom, pa žal nisem ničesar dobil.

Tukaj ni ničesar novega. Delavske razmere so izredno slabe. Kakor vam je gotovo znano, je bil pri Weirton Steel Company štrajk, ki je trajal tri tedne. Dva tedna so se štrajkarji dobro držali, tretji teden so pa že začeli omagovati. Vršilo se je zborovanje za zborovanjem. Organizatorji so govorili, da so jim kar pene letele iz ust. Navsezadnje pa ni bilo nič in menda tudi nič ne bo.

Dne 17. oktobra je bilo zadnje zborovanje. Organizatorji so izjavili, da je pogodba podpisana in naj se delavci vrnejo na delo. Stavkokazi so bili že v strahu, da jih bodo štrajkarji obesili.

Oh, kakšno veselje je bilo tisti večer! Štrajkarji so bili prepričani, da imajo unijo že v žepu. Naslednjega dne so bili pa grdo razočarani.

Družba obratuje sedaj samo štiri mline, dočim jih je prej dvanajst. Pred štrajkom je delalo pri enem mlinu devet mož, sedaj jih pa dela sedemdvajset. Delajo po šest ur na dan. Koliko zaslužijo si lahko mislite. Štrajkarji niso verjeli časopisom, ki so poročali, da kompanija pod nobenim pogojem na prizna unije.

Dne 11. decembra bodo nekake volitve. Menda za unijo. Kako bodo izpadle, bom že poročal.

Pri tej priliki moram pozdraviti Petra Zgago in mu želim, da bi mu Marjanca kako nogo ali kak kljunček poslala za Zahvalni dan. Ko bi jaz imel kokoši, bi mu poslal nekaj perja, da bi se lahko pokril po noči. Vem namreč, da ga zebe, ker je revež tako suh. Svetoval bi mu, naj se oženi. Pa kako debelo naj vzame, da ga bo grela. Pozdrav!

J. Sedej.

S pota.

Pred časom sem obljubil opisati farmersko naselbino Greaney, Minn., katero sem prvič obiskal na svojem potovanju. Pripeljal sem se s par prijatelji do slovenskega pokopališča, kjer uživajo pokojni rojaki svoj mir.

Opazil sem napise: Janez Železnikar, Petek, Škraba, Rupe, Rom, Marold, Novak itd. Tam počiva tudi Mr. Greaney, največji dobrotnik te naselbine.

Videl sem dva, skoro sveža grobova, kjer počivata Mr. in Mrs. Globočnik. On je nagloma umrl. Pokosila ga je smrt, ko je travo kosil. Nji se je pa po njegovi smrti um omračil in je šla kmalu za njim.

Poleg cerkve je vladala praznična tihota. Vprašal sem po mojem dobrem prijatelju č. g. Sedeyu, pa so mi povedali Kraljevi fantje, da se je odpeljal na Cook. Peljali smo se tja in smo imeli v Brincovi trgovini vsakojake pomenke.

Ko sem omenil, kako je bilo tiho okoli cerkve in župnišča, so mi povedali, da g. župnik niti kuharice nima, ampak hodi h Kokaljevim na hrano.

Pri Brincovih so mi dali za slovo 38 funtov težko bučo, ki je bila potem nekaj časa razstavljena v izložbenem oknu rojaka Stonicha. Pozneje sem jo razrezal in razdelil med prijatelje.

O naselbini Greaney naj navedem sledeče zanimivosti:

Naselbino Greaney je otvoril Patrick J. Greaney leta 1900. Odmeril je zemljišča v okviu šestih kvadratnih milj v okraju St. Louis in šestih kvadratnih milj v okraju Koochiching. Cerkvena občina sega še dalje; razkropljena je pa nastopnih poštnih okoliših: Greaney, Gheen, Rauch, Orr, Meadow Brook, Bramble; dodatno še Cook in Angora. Glavni potok je Littlefork z dotokom Willow River. Podnebje je vrlo zdravo navzlic dolgi in hudi zimi. Tla so rodovitna, samo letna doba je prekratka in nezanesljiva. Detelja raste v vsej severni Minnesoti. Prilika za živinorejo je ugodna; poskusi s sadjem pa niso uspeli. Ljudje se bavijo s poljedelstvom. Na ozemlju so štiri konsolidirane javne šole.

Katoliški prebivalci so iz večine Slovenci, pomešani z drugimi Slovani, zlasti Poljaki, pa še s to in ono narodnostjo.

Večjih selišč ni; zategadelj število duš ni tako visoko. Prvi naselniki so se borili s silnimi zaprekami, da so kraje izsekali in odprli. Bili so brez potov in brez prometnih zvez. Vlak je vozil samo do Cooka in le trikrat na teden. Nekaterim je bilo do tja dokaj nad trideset milj. Vsak grižljaj so si doslovno služili v potu svojega obraza.

Leta 1907 je pričel hoditi sem župnik John Tscholl s Chisholma. Do l. 1909 je maševal v hiši Patricka J. Greaneya. Tedaj je dal postaviti na svoji posesti ob zahodni meji okraja St. Louis preprosto leseno cerkev: Največ je prispeval Joseph Kasun. L. 1913 pod upravo župnika Alojzija Pirnat z Gilberta (od 1911) so zgradili novo (leseno) cerkev sv. Brigide, irske opatinje, tri milje zračne črte jugovzhodno od prvotne cerkve. Kontraktor je bil Thomas E. Gahan z Gilberta. Delo je omogočil pokojni dobrotnik iz Dulutha, Thomas Feigh, ki je podaril v ta namen $10.000, pa škof James McGolrick in njegov generalni vikar Msgr. Jos. F. Buh, ki sta bila naklonjena novi stavbi. Prostor (štiri akre) je podarila Nora Greaney. Frank Vesel in Nora Vesel (rojena Greaney) sta leta 1928 do dala še šest akrov. Več notranjih predmetov je oskrbelo oltarno društvo žena (ustanovil župnik Ant. Leskovic). Frank Klink iz Virginije, Minn. je kupil svetilko za večno luč ($160). Nekaj mašne oprave je podarila The Catholic Church Extension Society.

Leta 1926 je bila cerkev zakonito inkorporirana.

Za župnikom Pirnatom (1916) je prišel nekajkrat župnik Alojzij Kastigar; nato je blizu štiri leta hodil župnik Anton Leskovic z Eveletha, potem vnovič župnik Pirnat (iz New Dulutha) in kasneje (od Božiča 1929) sedanji upravitelj F. A. Sedey, tedaj asistent na Virginiji, Minn. Od avgusta 1922 do marca 1924 so postojanke Cook, Cusson in Greaney spadale k Msgr. Buhovemu Misijonišču v Duluthu. Do oktobra 1923 je tudi od tam hodil večjidel Rev. F. A. Sedey.

Oskrbovati Greaney od drugod je bilo težavno, posebno sprva, ko ni bilo pravih potov, in ker je cerkev daleč od železnice (Gheen, Minn.): sedanja dvanajst milj, prva je bila pa še dalje. Duhovnik je hodil peš ali jež ali z vozom. Pozimi je prišel le, če so ga zvali k bolniku. Rev. F. A. Sedey je začel redno hoditi tudi pozimi.

Oktobra 1925 so poslali Rev. F. A. Sedeya na Cook. Od tam je upravljal tudi Cusson in Greaney.

Koncem junija 1927 se je preselil na Greaney v novo župnišče, ki je bilo povečini dogotovljeno za stanovanje. Načrt za župnišče je naredil in delo vodil Vinko Percich, tesar in mizar. Delo hvalijo domači in tujci. Žal, da denarna sredstva ne dopuščajo, da bi hišo opremili z vsem potrebnim. Čast in hvala vsem, kateri so jo omogočili z denarjem, z delom ali kakorkoli.

Rev. F. A. Sedey je torej prvi duhovnik, stanujoč na Greaney, ter prvi in edini, ki je stanoval na Coku. Cook upravlja še vedno. Pozimi so mu pota in delo izredno obtežena zavolja nenadnih vremenskih sprememb, snežnih zametov in drugih neprilik; na spomlad, ko sneg kopni, ali v hudem deževju pa radi blata. Cerkveno življenje takrat skoroda preneha. Kdor sam skuša pota ob vseh vremenih, se ne bo čudil, kadar ljudje ne morejo v cerkev. Kot duhovniku mu tudi ne more biti prijetno, zlasti ne pozimi, ker je tako osamljen. V pasu od kanadske meje do železnega okrožja (Iron Range) je on edini nastanjeni duhovnik.

Toliko torej o Greaney. V kratkem pošljem še o drugih krajih nekaj zogodovinskih podatkov.

Pozdrav!

Matija Pogorele.

Zoper krče v mišicah

Ohromljene, utrujene, izdelane mišice se vrnejo k normalni jakosti in moči, če se namažete z ANCHOR Pain-Expeller.

Če so vaše mišice ohromljene, če ste polni krčev in bolečin, vsled prenapora, se dobro namažite in pojdite leč. Najbrž boste spoznali, da ćno namazanje zadostuje, da vam popolnoma pomaga.

Pri vseh lekarnarjih — 35c in 70c velikosti.

Samo pristni ima Sidro varstveno znamko.

PAIN-EXPELLER

BLAZNIKOVE
Pratike
za leto 1934
IMAMO V ZALOGI
Cena **20c**
s poštnino vred.
"Glas Naroda
216 West 18th Street
New York, N. Y.

BOŽIČNI IZLET.

Cunard Line priredi božični izlet v domovino in sicer na znanem parniku "Berengaria", ki je eden izmed dveh največjih parnikov na svetu.

"Berengaria" odpluje dne 15. decembra ob 4. popoldne iz New Yorka.

Izletnike bo spremljal M. Milutin S. Ekerovich, ki je član newyorškega urada Cunardove družbe.

On se bo brigal za njihovo prtljago in skrbel, da bo potovanje izletnikov brezskrbno.

Za jugoslovanske izletnike bodo na razpolago najboljši prostori. Na krovu bo dovolj zabave, tako da bo potovanje res pravi užitek.

Rojaki, ki se bodo udeležili tega izleta, bodo dospeli v domovino baš za božične praznike.

Natančnejša pojasnila daje:

Potniški oddelek "Glas Naroda"
216 West 18. Street,
New York City.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.60	Din. 100	Za $ 8.70	Lir 100
" $ 4.75	Din. 200	" $17.—	Lir 200
" $ 6.85	Din. 300	" $42.10	Lir 500
" $11.10	Din. 500	" $83.50	Lir 1000
" $21.75	Din. 1000	"$166.—	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$5.00	morate poslati	.....	$ 5.75
" "	$10.00	" "	.....	$10.85
" "	$15.00	" "	.....	$16.—
" "	$30.00	" "	.....	$21.—
" "	$40.00	" "	.....	$41.25
" "	$50.00	" "	.....	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

IN SEDAJ JE TISTI ČAS...

Gospodje, ki nam obetajo boljše čase, so jako dobri in pošteni ljudje. Toda v zadnjih trinajstih letih so nas tolikokrat razočarali, da jim nič kaj preveč ne verjamemo. Pravijo, da bo po petem decembru letošnjega leta vse dovoljeno in vse naprodaj, toda kdo ve, kako bo.

Za vsak slučaj se je bilo treba preskrbeti. Pripeljal mi ga je prijazen hrvatski farmer iz Red Hook, N. Y.... Lepo in sladko grozdje.

Zmleto je in v kadi, in pravi včasi, če se mu zljubi — klok, klok — kot stara koklja. Prvi dan je bilo vse mirno, sedaj pa že rogovili in ga bo treba kmalu spraviti na varno.

V mislih ga vidim, kako bo nekega večera privriskal iz pipe in se zapenil v čaši kot bi hotel reči:

— Tak sem, Zgaga, pokusi me. Letos bova imela krajšo kompanijo kot sva jo imela prejšnja leta. No, zimo bova že prestala. Nisem prav posebno močan, toda podcenjevati me ne smeš. Pamet imej, ko se boš meril z menoj. Včasi še drugačnega tiča vržem kot si ti. Na zdravje torej!

Nekaj takega bo hotel povedati, ko bo privriskal iz pipe in se zapenil v kozarcu.

Po bomo že poskrbeli, da ne bo govoril. Ne bo imel časa, kajti žeja je hud gospodar. Žeja ga bo užugla, če ga nobena druga sila ne bo.

Če sedaj govoriš z newyorškim rojakom, se moraš nekoliko točneje in razločneje izražati kot naprimer poleti ali spomladi.

Vprašanje: — Ali se kaj dobro dela? — ne zadostuje.

Če mu kaj takega rečeš, te bo takoj vprašal: — Kaj misliš, da se dela: vino ali slamniki?

Ne rečem, da bi ga bilo težko delati, toda čakati je nerodno. Človek bi skoro skoprnel od same nestrpnosti. Kajti dolga je pot iz bakse v kad in iz kadi v sod. In ko je enkrat v sodu, moraš najmanj do sv. Martina čakati, da si ga za prvo potrebo privoščiš.

Pravijo, da da Californija najboljše vino, kar ga premore Amerika.

Ne bom ugovarjal. Dobro je, da bi ga angeljci pili, samo malo premočno je.

Mission, zinfandel, alecanto, muškat, grangnano... Izborna grozdja, toda sok ima lastnosti kraške mule.

Za naše želodce, ki so evička vajeni, je najprimernejši vinček iz ohijskega ali newyorškega grozdja. Pogoj je seveda, da ga prav napraviš... Tako naprimer kot ga znata delati rojaka Finkšt in Grden v prostrani kleti dvorane "Združenih Slovencev". Visoko gori ob Mohawk reki. Za californijsko je pa nenadkriljiv mojster Frank na Žiberšah. Sveta nebesa, kakšno kapljo ima.

Kakor sem rekel, je zame in za naše ljudi najbolj primerna pijača iz newyorškega oziroma ohijskega grozdja. Vino je lahko in našemu evičku podobno. Svetlordeče in kristalno čisto, tako da vidiš skozi steklenico, ko je pri natakanju objemaš, svoje prste najmanj petnajst inčev dolge.

Rdeče vino je dobro za vse: za žalost in veselje, za mraz in vročino; odpravi glavobol in uravna prebavo, in če ni drugače tudi glavobol povzroči.

V mojem rojstnem kraju je živel slavni zdravnik Štverak, ki je z rdečim vinom oziroma s evičkom zdravil in ozdravil vse želodčne bolezni.

— Gospod dohtar — mu je rekel zgaran rudar — nekam čudno zaprt sem, nikamor se ne premakne.

— Par flaš evička popij — mu je rekel in potegnil iz žepa pet kron — in če ne bo pomagalo, vzemi še malo lopatike zraven.

In pomagalo je. Včasi evček, včasi lopatika.

Sempatam mu je pa kateri potožil: — Gospod dohtar, zdi se mi, da imam kolero. Tako mi je kot da bo šlo vse od mene — želodec s črevesjem vred.

— Na, tukaj imaš 5 kron — pa ne kupi geruža, zatraceni, — ampak par flaš evička popij. In če bi sam evček ne pomagal, pogoltni s evičkom vred tudi zamaške, s katerimi so bile flaše zamašene... Ni vrag, da bi te ne zaprlo...

POSLANSTVO EVROPSKIH NARODOV

Nemec Scheler je napisal knjigo, v kateri skuša razčleniti karakter posameznih narodov po njihovih idejah o lastnem poslanstvu na svetu.

Moderna Francija, pravi Scheler, ocenjuje narod po vrednosti in ga podreja človeštvu. Vsem narodom priznava pravico do enakosti in svobode in zanikuje različno vrednost ali kakšno izbranost nekaterih med njimi. Ta ideja o eankosti in enakopravnosti ni samo nacijonalni demokratizem Francije, temveč obvladuje vso njeno filozofijo in znanost. A pri tem se čuti po Napoleonovih vojnah poklicano, zanašati in uresničevati svojo specifično ideologijo "človečanskih pravic", preko svojih mej in med vsemi drugimi narodi. Ta misija, ki jo ovija v svojevrstno galsko osebino nacijonalne slave (gloire), ji daje povod, da se čuti za voditelja, učitelja in vzgojitelja človeštva in jo dela neredko skrajno agresivno in bojevito zoper vse narode, ki ne delijo njenega mnenja.

Čisto nasprotno temu umeva Anglija svojo misijo, ki jo na skrivnem nosi povsem aristokratska ideja "izbranega naroda". Dočim se čuti francoski narod za voditelja in učitelja človeštva, se smatra Anglija za rojenega "gospodarja" nad človeštvom in se pri tem odpoveduje vsaki direktni kulturni propagandi. Njej ne gre za imperijalizem duha kakor Franciji, temveč za to, da bi človeštvo služilo njenim koristim. Spoštuje tuje ideje, navade, državne uredbe, celo pri narodih, ki si jih je postavila v službo, a pri tem jo vodi občutek, da ji je Bog podelil neko posebno nadrejenost.

Povsem drugačno je spet nacijonalno in svetovno poslanstvo, kakor ga čuti Rusija. Nji gre za svetovno državo, v kateri bi narodi bili bratska enota in za katero naj bi se Rusija kot poseben narod in posebna država žrtvovala do uničenja same sebe. S tem da bi človeštvu žrtvovala svojo narodno bit, bi izvršila svoje najvišje nacijonalno dejanje. Ta nacijonalna ideja pa je prav tako agresivna kakor francoska in angleška in mogoče celo najbolj agresivna med vsemi samo da noče voditi in vladati človeštvu, temveč mu služiti. Toda to je vsiljiv in nasilen služabnik, ki ne prenese nobenega zavračanja svoje volje po žrtvovanju in služenju.

Nemčija po Schelerju nima tako izrazite ideje o svojem poslanstvu, ki bi se dala primerjati idejam navedenih narodov. Tuja ji je angleška ideja izbranega in gospodujočega naroda, tuja galska ideja voditeljstva nad človeštvom in pobornika za enakost narodov, čisto tuja pa ji je ruska ideja samožrtvovanja v prid celote. Nemci verujejo, da so tudi narodi kakor posamezniki različnega značaja in da imajo različne vrednosti. Verujejo pa tudi, da morejo narodi le po vrednosti svoje organizacijske in kulturne sile zahtevati in zaslužiti svobodo in vlado na svetu. Vsakemu svoje — to je nemški svetovni nazor in temelj njegove pravičnosti.

K temu bi bilo seveda pripomniti, da je Scheler Nemec, ki gleda na svet. dasi se morda sam ne zaveda, skozi očala nemških simpatij in antipatij. Njegove ideje, ki niso brez vsakega stvarnega jedra, pa so vsaj kar se tiče Nemčije dovolj zastarele, da ne morejo obveljati v dobi hitlerjevega rasizma, antisemitizma in podreditve vsega sveta nordijskim kulturnim (in še bolj nekulturnim) težnjam.

DEVET RUDARJEV ZASUTIH.

Iz Katovic poročajo, da se je primerila v nekem ondotnem rudniku nesreča, ki je spravila v opasnost devet rudarskih življenj. Voda je izpodkopala rove in zasula rudarjem izhod iz njih. Zasute nesrečnike rešuje 13 kolon, vendar ni dosti upanja, da bi se rešitev posrečila, ker se v zasutih rovih nepretrgoma vsipa kamenje s stropa.

FANTAZIJE HABSBURŠKIH MONARHISTOV

DUNAJ, 13.3 Zoktobra

Listi poročajo po informacijah iz Budimpešte o živahnem delovanju avstrijskih monarhistov. Danes se je oglasila tudi avstrijska, "cesarju zvesta" ljudska stranka. Predsednik te stranke Oton Guenther je povabil novinarje na konferenco ter jim je izjavil, da je cesarju zvesta ljudska stranka poslala zveznemu kancelarju pismo, v katerem zahteva preklic zakonov o izgonu Habsburžanov in dovolitev prihoda in bivanja članov bivše cesarske rodbine v Avstriji. Razen tega zahteva cesarju zvesta ljudska stranka možnost svobodne propagande za stranko in vstop v vlado. Govornik je med drugim izjavil, da se pripravljajo v Avstriji za bližnjo bodočnost velike legitimistične akcije, ki bodo kmalu znane. Republiko je treba likvidirati, toda cesarju zvesta ljudska stranka odklanja vsako nasilje za dosego svojih ciljev. Omejila se bo zaenkrat samo na to, da doseže ukinitev zakonov o Habsburžanih. Končno je izjavil Guenther, da šteje nova legitimistična stranka v Avstriji najmanj 200.000 članov. Po tej "programatični" izjavi je polkovnik Wolff kot predsednik stranke odgovarjal na številna vprašanja navzočih novinarjev. — Med drugim je zatrjeval, da je Oton Habsburški odločen nasprotnik vsake fašistične ideje in prav tako plemenskega sovraštva in protižidovskega pokreta. V ostalem pa je Wolff izpopolnil Guentherja z izjavo, da je treba v Podunavju čimprej zopet ustvariti one razmere, ki so vladale prej. t. j. obnoviti avstro-ogrsko monarhijo, češ da bo v Evropi mir šele takrat, ko bo zopet vstalo "sveto rimsko cesarstvo nemškega naroda". Glede južne Tirolske je bil govornik mnenja, da jo bo najmlajša italijanska princesa kot Otonova žena dobila najbrže za poročno darilo in bo tako Tirolska zopet vrnjena Avstriji.

V teku konference je prišlo tudi do hrupnega prerekanja, ko je neki novinar ironično vprašal g. Wolffa, ali je sploh upravičen govoriti v imenu monarhistov. V teku debate se je končno pokazalo, da "cesarju zvesta" ljudska stranka prav za prav ni od nikogar legitimirana voditi pogajanja in pošiljati zveznemu kancelarju pisma z zahtevami, naj ji pojasni situacijo. Končno je predsednik Guenther zaključil debato z izjavo, da gre prav za prav samo za to, da se pripravi Habsburžanom pot za povratek v Avstrijo.

Budimpeštanski "Magyar Hirlap" objavlja celo stran dolgo poročilo svojega dunajskega poročevalca o legitimističnem pokretu in pravi med drugim, da je pravi vodja tega pokreta princ Sikst parmski. Princ Sikst je spoznal, da je treba težišče vse akcije prenesti iz Francije v Rim, ker so mu v Parizu rekli, da bi se morebiti zavzeli za legitimizem pod pogojem, če bi se Avstrija z veliko večino izrekla za povratek Habsburžanov in če bi se temu ne upirala Mala antanta. — Princ Sikst deluje sedaj v Rimu po starem avstrijskem načelu, da se da voditi politika tudi s poročkami. Bivša cesarica Zita tudi podpira zakonsko zvezo med kraljevskimi hišami Savojo in Habsburžani in je razen tega imela domislek, da je za prizadevanja Habsburžanov pridobila še papeža. Z vplivom Vatikana bi se utegnil avstrijski katolicizem preokreniti v smislu legitimističnih težnj.

Berlinski listi doznavajo iz Rima, da se je dosegel pri razgovorih med bivšo cesarico Zito in 75 člani avstrijske aristokracije nanaslednji sporazum: Najstarejšemu sinu v Sarajevu ustreljenega nadvojvode Franca Ferdinanda, vojvodi Maksu Hohenbergu se poveri vodstvo legitimistične propagande v Avstriji; avstrijsko plemstvo priizna nadvojvodo Otona za avstrijskega cesarja. Plemstvo je dobilo nalog, da doseže odpravo sedanjih zakonov o izgonu Habsburgovcev iz Avstrije in zaplembi njihovega imetja.

Iz Pianorea poročajo, da je parmski princ Sikst hudo obolel in so izgubili že vsako nado, da bi prebolel krizo. Njegovi sorodniki so večinoma že zbrani v Pianoreu. Sedaj pričakujejo še bivšo cesarico Zito, ki biva trenutno v Rimu in je, kakor znano, princeva sestra.

PLINSKE MASKE ZA CIVILISTE.

"Exchange Telegraph" poroča iz Kodanja, da bo v kratkem vse prebivalstvo Danske opremljeno z maskami proti plinom. Maske izdelujejo tehniške čete danske vojske. Zaenkrat izdelujejo maske v treh velikostih. Vsaka maska tehta 700 g. in stane 24 danskih kron.

MOŽ Z MOČNIM ZOBOVJEM.

Rimski urar Danee Battarini je stavil s svojimi prijatelji, da bo potegnil s svojimi zobmi avtomobil s šestimi osebami 300 m daleč vkreber. Produkciji je prisostvovala ogromna množica radovednežev, ki so prišli na svoj račun, kajti urarju se je reč posrečila in je dobil stavo 4000 lir.

BLAGOSLOVLJENI ZAKONI

Dvojčkov starši niso vedno veseli, posebno tam ne, kjer kraljuje v hiši beda. Še hujše je, če pridejo na svet trojčki. V Združenih državah se mnogi siromašni zakonci pogode, da se bodo ločili, če dobe dvojčke. V madžarski vasi Secheny je rodila mlinarjeva žena te dni trojčke in mlinar je proslavil ta dogodek z veliko pojedino, ki je trajala do ranega jutra. Mož se je pošteno napil in ljudje pravijo, da ga je pil iz obupa. Da bi mlinarja potolažili, so priobčili madžarski listi članke o drugih primerih, ko je narava še bogateje obdarovala starše in ko so bili očetje še nesrečnejši.

Neka žena v Belgiji je rodila v enem letu šest otrok. V januarju je rodila trojčke, v decembru istega leta pa zopet trojčke. Še zanimivejši primer so imeli v Parizu, kjer je rodila žena nekega peka v sedmih letih zakonskega življenja sedemkrat trojčke, torej skupaj 21 otrok. Poročilo ne pove, kaj je storil oče, ko so se mu šestič in sedmič rodili trojčki. Nekaj podobnega se je pripetailo čikaškemu meščanu Ormsbyu. Nič hudega sluteč, se je oženil in v sedmih letih zakona mu je rodila žena enkrat četvorčke, enkrat trojčke in dvakrat dvojčke. Neki farmer v Yorkshire je imel 38 otrok, prekosil ga je pa Kanadčan, ki jih je imel 45. Ko je praznoval 70-letnico, ga je prišlo pozdravit 38 otrok z možmi, ženami in otroci. Policija je pa mislila, da gre za demonstracijo in bi bila množico starčevih čestilcev raznala, da ni pravočasno zvedela, kdo so.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PETDESET LET MED LJUDOŽRCI

Letos je poteklo petdeset let svojevrstnega premirja, ko so v Linzolu, izhodišču katoliških misijonov v Notranji Ekvatorialni Afriki, slovesno pokopali vojno. Vsak tujec more še danes videti na trgu dve puškini cevi, ki molita iz tal: tu je pokopana vojna.

Ko je bil l. 1883. prišel novi katoliški škof, msgr. Augouard, so divja balarska plemena nastopila proti njemu z vso besnostjo; slednjič pa je škofova zgovornost zmagala uporne poglavarje, ki so nato predlagali, da se vojna slovesno pokoplje. Pakt se je sklenil na semanji dan v navzočnosti velike množice. Poglavarji so prinesli puško in istotako tudi škof Augouard. Potem so skopali veliko luknjo, postavili vanjo puški pokonci in luknjo zopet zasuli. Od tistihmal se mir ni nikdar več kalil.

Škofa Augouarda štejeta tako država kakor cerkev za apostola francoskega Konga. Prodrl je v notranjost dežele in dospel na breg Stanley Poola (ki je kasneje postal francoski) v trenutku, ko so na nasprotni breg dospeli Belgijci. Nikoli ni mogel domačinov pripraviti do tega, da bi mu dali naselbinsko pravico na kraju, kjer je kasneje nastalo mesto Brazzaville. Zato se je zadovoljil s tem, da je postavil v Linzolu, to je 28 km daleč, majhno cerkev.

Tu so prebivali ljudožrci in škofa Augouarda se je kmalu prijelo ime ljudožrskega škofa. Mnogokrat je pripovedoval, da je na njegovem ozemlju več vrst ljudožrcev. Nekateri so hodili na vojno, da so si preskrbeli človeškega mesa, drugi zopet so čakali le na kako dobro priložnost. Tu je n. pr. na smrt obolel moški. Brž so mu prerezali goltanec, da ne bi podlegel bolezni. Glavi so priredili pogreb in jo pokopali, nato pa truplo veselo razdelili med vse družine plemena. Ko jih je škof zaradi tega hudo prijemal, so mu domačini odgovorili: "Dobro se ti pozna, da še nisi okusil človeškega mesa. Ne veš, kako dobro je. Razen tega je velika čast, jesti meso, ki govori. Zakaj si pokopal mrtvece svoje karavane? Veliko koza bi ti dali zanje!"

Linzolo sam šteje danes 8630 kristjanov, celokupni brazzavilleški vikarijat pa 40.000. V teku let so bili obsežna notranja ozemlja odcepili od Brazzavillea. Misijonarji Sv. Duha štejejo danes na svojem področju 5000 kristjanov, v starih obsežnih misijonih pa se morejo ponašati s 50,000 katoliki.

Dasi francoska vlada dosledno in neizprosno zatira ljudožrstvo, se po nedostopnih gočavah nekaterih gozdov še vedno vzdržuje. Od prihoda škofa Augouarda v Kongo do danes se je dosegel ogromen napredek, toda veliko je še treba storiti. Krščanskim misijonom je dana prilika, da se kot nositelji kulture nanovo proslave.

SMRT SVETE OPICE.

Bepu je bila sveta opica v Rairhuju v indijski državi hajderabadski. Te dni je umrla. Z njo je za nekaj časa izumrlo tudi mesto. Bazarji so bili zaprti in tihi, v gledališčih in kinematografih ni bilo predstav, delo je počivalo. Velike so bile slovesnosti, s katerimi so mrtvo božansko opico odnesli na gromado. Nosilci so jo štirje najuglednejši meščani ob spremljevanju bobnov in piščalk. Duhovni so imeli s svojimi pomočniki s pepelom namazana čela in so goli do pasu in z zmršenimi lasmi izvajali pogrebne obrede svoje kaste, preden so položili Bepujeve telesne ostanke na gromado. Pred pogrebno svečanostjo pa je truplo ležalo v zlati in srebrni krsti na razkošnem mrtvaškem odru, ki so ga okrasili z najdražjo svilo, z dragulji in neštetimi žarečimi cveti iz tropskih dežel.

KMETA UBILA IZTIRJEVALCA

V madžarski občini Tarzcal se je te dni pojavil davčni izterjevalec Göndör, ki jei mel nalog zarubiti kmeta Pataky-ja zaradi neplačanih davkov. Pataky je pozval svojega brata, s katerim sta prosila izterjevalca, naj odgodi eksekucijo. Göndör pa ni hotel o tem nič slišati, zato je Pataky pograbil sekiro in razbil z njo eksekuterju glavo.

ZGODOVINSKA SKRIVNOST O CARJU ALEKSANDRU I.

Pred kratkim je bil priobčil neki poljski list studijo o carju Aleksandru I. Pisatelj omenja, da je imel car namen prestopiti v katoliško cerkev. O tem so baje romala pisma med Vatikanom in Rusijo. Ta pisma je uničil Nikolaj I., ko je zasedel prestol. Po objavi te studije je uredništvo poljskega lista prejelo pismo iz Vilne, v katerem je bil podpisan neki Petkovič, ki v pismu izjavlja, da gori omenjene listine niso bile uničene. Pisma so marveč zazidana na nekem kraju, ki je znan samo Petkoviču. Nikolaj I. je bil baje vse svoje tajne listine izročil Kleinmichu kot neke vrste zapuščino z nalogom, da jih spravi in poskrbi za to, da se objavijo šele sto let po njegovi smrti. V ta namen je bilo določenih 15 milijonov rubljev. Po smrti Nikolaja I. je prišel Kleinmichel v nemilost in je zaupal dokumente svojemu intendantu Petkoviču, podpisnikovemu očetu. Ta je ob smrtni uri svojemu sinu zaupal skrivališče, v katerem se nahajajo listine. Po padcu ruske monarhije je Petkovič obvestil sovjetsko vlado o svoji skrivnosti. Napotili so ga, naj molči in čaka nadaljnih odredb. Po preteku več let so mu pa sovjeti sporočili, da jih stvar ne zanima. — Dasi še ni poteklo 100 let po Nikoljevi smrti, meni Petkovič, da je upravičen že zdaj obvestiti javnost o važnih listinah.

Seve je malo verjetno, da bi bile njegove navedbe resnične.

SRCE LUCKY STRIKE

Najboljše vrste tobaka —*samo srednji listi*

Pravo srce Lucky Strike's fine kakovosti so izbrane vrste tobaka —dozorelega v gorkem solnčnem siju, bogati zemlji in ponižnem dežju. Baš sedaj se za $100.000.000 vrednega finega turškega in domačega tobaka, smetane pridelka, staranje za izdelovalce Lucky Strike. Kajti samo posebna izbira izbranih vrst tobaka se uporablja pri izdelavi vaših Luckies, tako okroglih, tako trdnih in polno nabasanih—brez zrahljanih koncev. Zato so Luckies vedno iste v milobi, rahlosti in izbornem okusu.

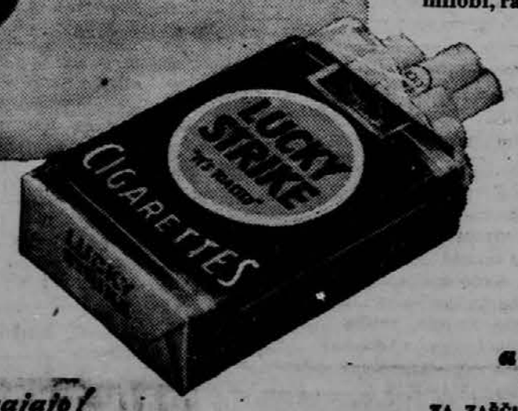

VEDNO *najfine jši tobak*
VEDNO *najfine jši izdelava*
VEDNO *Luckies ugajajo!*

"it's toasted"
ZA ZAŠČITO GRLA—ZA BOLJŠI OKUS

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : : IGRE : : :

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. ... .90
v fino usnje vez ... 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80
v najfinejše usnje trda vez ... 1.80

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. ... .90
v fino usnje vez ... 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. ... .80
v usnje vez. ... 1.20
v fino usnje vez. ... 1.50
v najfinejše usnje vez. 1.60

KVIŠKU SRCA
v imitirano usnje vez. .60
v usnje vez. ... .80
v fino usnje vez. ... 1.—
v najfinejše usnje vez. 1.20
v najfinejše usnje trda vez ... 1.50
v bel celluloid vez. ... 1.20

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno ... 1.—
v najfinejše usnje vez 1.50
v najfinejše usnje trda vez ... 1.80

MARIJA VARHINJA
fino vez ... 1.20
v fino usnje ... 1.50
v najfinejše usnje trda vez ... 1.60

Hrvatski molitveniki:

Utjeha starosti, fina vez. ... 1.—
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez 1.50
najfinejša vez ... 1.60
Zvonček nebeski, v platno ... .80
fina vez ... 1.—
Vienac, najfinejša vez ... 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano ... .30
v belo kost vezano ... 1.10
Come Unto Me ... .30
fino vezano ... .35
Key of Heaven:
fino vezano ... .35
v usnje vezano ... .70
v najfinejše usnje vezano ... 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven:
v celoid vezano ... 1.20
v celoid najfinejši vez ... 1.50
v fino usnje vezano ... 1.50
Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano ... 1.50
Ave Maria:
v fino usnje vezano ... 1.40

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko berilo ... 2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.—
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši ... .10
Boj nalezljivim boleznim ... .75
Cerkniško jezero ... 1.20
Domači zdravnik po Knajpu
vezano ... 1.50
broširano ... 1.25
Domači živinozdravnik broširano
Domači vrt ... 1.20
Govedoreja ... 1.50
Hitri računar ... .75
Gospodinjstvo ... 1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek 1.50
2. zvezek, 1—2 snopič ... 1.80
Kletarstvo (Skalicky) ... 2.—
Kratka srbska gramatika ... .30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov ... .30
Kako se postane državljan Z. D. .25
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju ... .50
Kubična Računica ... .75
Liberalizem ... .50
Materija in energija ... 1.25
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka .75
Mladeničem, 1. zv. ... .50
II. zv. ... .50
(Oba skupaj 90 centov)
Mlekarstvo ... 1.—
Nemško-angleški tolmač ... 1.40
Nasveti za hišo in dom ... 1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. lepo vez. (Kalinšek) ... 5.—
Nemščina brez učitelja:
1 del ... .30
2. del ... .30
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem ... .75
Ojačen beton ... .50
Obrtno knjigovodstvo ... 2.50
Praktični računar ... .75
Perutninarstvo, broširano ... 1.20
Pravila za dliko ... .65
Potrebne molitve na ... podlagi ... .75
Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega idejalizma ... 1.50

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano ... 2.—
broširano ... 1.75
Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) ... 1.50
Spretna kuharica, trdo vezana ... 1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana ... 3.—
Sadno vino ... .40
Sadje v gospodinjstvu ... .75
Učna knjiga in berilo laškega jezika ... .60
Učna knjiga in berilo italijanskega jezika ... 1.—
Učbenik angleškega jezika
trdo vez. ... 1.50
broširano ... 1.25
Uvod v filozofijo (Veber) 1.50
Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike in trgovce ... 1.25
Veliki vsevedež ... .80
Voščilna knjižica ... .50
Zbirka domačih zdravil ... .60
Zdravilna zelišča ... .40
Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva ... 1.50
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih ... 1.90
Zdravje mladine ... 1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 zvezka ... 1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melik)
II. zvezek ... .80
Prerokovalne karte ... 1.—

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš. ... .80
Andrej Hofer ... .50
Beneška vedeževalka ... .35
Belgrajski biser ... .35
Beli mecesen ... .40
Bele noči, mali junak ... .60
Božično darovi ... .35
Božja pot na Bledu ... .20
Božja pot na Šmarni gori ... .20
Cankar:
Grešnik Lenard, broš. ... .70
Mimo življenja ... .80
Moje življenje ... .75
Romantične duše ... .60
Balkansko-Turška vojska ... .80
Balkanska vojska, s slikami ... .25
Boj in zmaga, povest ... .20
Blagajna Velikega vojvode ... .60
Burska vojska ... .40
Beatin dnevnik ... .60
Čarovnica ... .25
Cvetina Borograjska ... .45
Cvetke ... .25
Čebelica ... .25
Črtice iz življenja na kmetih ... .35
Drobiz, in razne povesti — Spisal Milčinski ... .60
Dekle Eliza ... .40
Dalmatinske povesti ... .35
Dolga roka ... .50
Do Ohrida in Bitolja ... .70
Doli z orožjem ... .50
Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško) ... .60
Devica Orleanska ... .50
Duhovni boj ... .50
Dedek je pravil; Marinka in škrateljki ... .40
Elizabeta ... .35
Fabijola ali cekev v Katakombah ... .45
Fran Baron Trenk ... .35
Filozofska zgodba ... .60
Fra Diavolo ... .50
Goispodarica sveta ... .40
Gostilne v stari Ljubljani ... .60
Grška Mytologija ... 1.—
Gusarji ... .75
Gusar v oblakih ... .80
Hadži Murat (Tolstoj) ... .40
Hči papeža, vez. ... 1.—
Hektorjev meč ... .50
Hedvika ... .40
Hudi časi, Blage duše, veseloigra .75
Helena (Kmetova) ... .40
Hudo Brezdno (II. zv.) ... .35
Humorske, Groteske in Satire,
vezano ... .80
broširano ... .60
Izlet g. Broučka ... 1.20
Izbrani spisi dr. H. Dolenca ... .60
Iz tajnosti prirode ... .50
Iz modernega sveta, trdo vez. ... 1.60
Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger: 2 zvezka ... 1.50
Igračke, broširano ... .80
Igralec ... .75
Jagnje ... .30
Janko in Metka (za otroke) ... .30
Jernač Zmagovač, Med plazovi ... .50
Jutri (Strug) trdo vez ... .75
broš. ... .60
Jurčičevi spisi:
Popolna izdaja vseh 10 zveskov, lepo vezanih ... 10.—
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano ... .75
Juan Miserija (Povesti iz španskega življenja ... .50
Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek ... .60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv. ... .60

Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek ... .60
Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji ... .30
Krvna osveta ... .30
Kmečki punt (Šenoa) ... .60
Kuhinja pri kraljici gosji nožici ... .50
Kaj se je Markaru sanjalo ... .25
Kazaki ... .60
Križev pot patra Kupljenika ... .70
Kaj se je izmislil dr. Oks ... .45
Levstikovi zbrani spisi ... .90
1. zv. Pesmi; Ode in elegije; Sonetje; Romance, balade in legende; Tolmač (Levstik ... .70
5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike ... .70
Ljubljanske slike, Hišni lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jezični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakarca, Dubovnik, itd. ... .60
Lov na ženo (roman) ... .80
Lucifer ... 1.—
Marjetica ... .50
Materina žrtev ... .50
Moje življenje ... .75
Mali Lord ... .80
Miljonar brez denarja ... .75
Maron, krščanski deček iz Libanona ... .25
Mladih zanikernežov lastni životopis ... .75
Mlinarjev Janez ... .50
Musolino ... .40
Mrtvi Gostač ... .35
Mali Klatež ... .70
Mesija ... .50
Malenkosti (Ivan Albrecht) ... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovenska mladino ... .25
Misterija, roman ... 1.—
Možje ... 1.50
Na različnih potih ... .40
Notarjev nos, humoreska ... .35
Narod, ki izmira ... .40
Naša vas, II. del, 9 povesti ... .90
Nova Erotika, trdo vez ... .70
Naša leta, trda vez ... .70
broširana ... .50
Na Indijskih otokih ... .50
Naši ljudje ... .40
Nekaj iz ruske zgodovina ... .35
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka ... 1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka ... .25
Onkraj pragozda ... .80
Odkritje Amerike, trdo vezano ... .60
mehko vezana ... .50
Praprečanove zgodbe ... .35
Pasti in zanke ... .25
Pater Kajetan ... 1.—
Pingvinski otok ... .60
Povest o sedmih obešenih ... .50
Pravica kladiva ... .50
Pabirki iz Roža (Albrecht) ... .25
Pariški zlatar ... .35
Prihajač, povest ... .60
Požigalec ... .25
Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire)
trdo vezano ... 1.—
Po strani klobuk ... .50
Plat zvona ... .40
Pri stricu ... .60
Pršt božji ... .30
Patria, povest iz irske junaške dobe ... .30
Prva ljubezen ... .50
Po gorah in dolinah ... .80
Pol litra vipavca ... .60
Poslednji Mehikanec ... .30
Pravljice H. Majar ... .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ... .25
Prigodbe čebelice Maje, trda vez 1.—
Ptice selivke, trda vez ... .75
Pred nevihto ... .35
Popotniki ... .60
Poznava Boga ... .30
Pirhi ... .30
Povodenj ... .30
Praški judek ... .25
Prisega Huronskega glavarja ... .30
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek ... .40
2. zvezek ... .40
Prvic med Indijanci ... .30
Preganjanje indijanskih misjonarjev ... .30
Robinzon ... .50
Robinzon Crusoe ... .60
Revolucija na Portugalskem ... .30
Rdeča in bela vrtnica, povest ... .30
Rdeča megla ... .70
Rdeča kokarda ... 1.25
Seržant Diavolo, vez. ... 1.60
Slovenski šaljivec ... .40
Slovenski Robinzon, trd. vez. ... .75
Stric Tomova koča ... .50
Sueški invalid ... .35
Skozi širno Indijo ... .50
Sanjska knjiga, mala ... .60
Sanjska knjiga, velika ... .90
Sanjska knjiga, (Arabska) ... 1.50
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca, 1914—1918 ... 1.25
Sredozimci, trd. vez. ... .60
broš. ... .40

Stranote vojne ... .50
Stiri smrti, 4. zv. ... .35
Smrt pred hiše ... .65
Stanley v Afriki ... .50
Spomin znanega potovalca ... 1.50
Stritarjeva Anthologija, broš ... .80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ... .30
Sin medvedjega lovca, Potopiani roman ... .30
Študent naj bo, V. zv. ... .35
Sveta Notburga ... .35
Spisje, male povesti ... .35
Stezosledec ... .30
Sopek Samotarke ... .35
Sveta noč ... .30
Svetlobe in sence ... 1.20
Slike (Meško) ... .60
Spake, humoreska, trda vez. ... .90

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez. ... .90
broširano ... .70
Othelo ... .70
Sen Kresne noči ... .70

Splošna Knjižnica:

Št. 3. (Ivan Rozman) ..Testament ljudska drama v 4 dej., broš. 105 strani ... .35
Št. 4. (Cvetko Golar) ..Poletne klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano ... .50
Št. 6. (Novak) Ljuobsumnost ... .30
Št. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 strani, broš. ... .35
Št. 8. Akt štev. 113 ... .75
Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber.) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš. ... .70
Št. 10. (Ivan Albreht). ..Andrej Ternouc, relijefna karikatura in minulosti, 55 str., broš. ... .25
Št. 11. (Pavel Golia) Peterčkove poslednje sanje, božična povest
Št. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš. ... .80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Mauperin ... .40
Št. 16. (Janka Samec) Življenje, pesmi, 112 str., broš. ... .45
Št. 17. (Prosper Marimee) Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 stra. ... .30
Št. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. ... .50
Št. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 strani, broš. ... .45
Št. 21. (Frilolin Žolna) Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str. broš. ... .25
Št. 22. (Tolstoj) Kreutzerjeva sonata ... .60
Št. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano ... .30
Št. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. ... .90
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del ... .90
Št. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. broš. ... .35
Št. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ... .35
Št. 29. Tarzan sin opic. trdo vez. ... 1.20
Št. 31. Roka roko ... .25
Št. 32. Živeti ... .25
Št. 35. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. ... .50
Št. 36. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani ... .65
Št. 37. Domače živali ... .30
Št. 38. Tarzan in svet ... 1.—
Štev. 39. La Boheme ... .90
Št. 47. Misterij duše ... 1.—
Štev. 48. Tarzanove živali ... .90
Štev. 49. Tarzanov sin, trd vez ... 1.20
Št. 50. Slika De Graye ... 1.20
Št. 51. Slov. balade in romance ... .80
Št. 54. V metežu ... 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik ... .50
Št. 56. To in onkraj Sotle ... .30
Št. 58. Glad (Hamsun) ... .90
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del ... 1.—
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del ... 1.—
Št. 61. (Golar) Bratje in sestre ... .75
Št. 62. Idijot, I. del (Dostojevki .90
Št. 62. Idijot, II del ... .90
Št. 64. Idijot, III. del ... .90
Št. 65. Idijot, IV. del ... .90
Vsi 4 deli ... 3.25
Št. 66. Kamela, skozi uho sivanke, veseloigra ... .45
Slovenski pisatelji II. zv.: Potresna povest, Moravske slike, Vojvoda Pero i Perica, Črtice ... 2.50

Tigrovi zobje ... 1.—
Tik za frontc ... .75
Tatič, (Bevk), trd. vez. ... .75
Tri indijanske povesti ... .30
Tunel, soc. roman ... 1.20
Trenutki oddiha ... .50
Turki pred Dunajem ... .30
Tri legende o razpelu, trd. vez. ... .65
Tisoč in ena noč:
I. zvezek ... 1.30
II. zvezek ... 1.40
III. zvezek ... 1.50
3 KNJIGE SKUPAJ ... 3.75
Tisoč in ena noč (Rape) vez. mala izdaja ... 1.—
Ugrabljeni milijonar ... 1.20
V krempljih inkvizicije ... 1.30
V robstvu (Matičič) ... 1.25
V gorskem zakotju ... .35
V oklopnjaku okrog sveta:
1. del ... .90
2. del ... .90
OBA SKUPAJ ... 1.60
Veliki inkvizitor ... 1.—
Vera (Waldova), broš. ... .35
Vojska na Balkanu, s slikami ... .25
Vrtnar, (Rabindranath Tagore),
trdo vezano ... .75
broširano ... .60
Volk spokornik in druge povesti ... 1.—
trdo vezano ... 1.25
Vojni, mir ali poganstvo, 1. zv. ... .35
V puščav je šla, III. zv. ... .35
Valentin Vodnika izbrani spisi ... .30
Vodnik svojemu narodu ... .25
Vodnikova pratika l. 1927 ... .50
Vodnikova pratika l. 1928 ... .50
Vodniki in preporoki ... .60
Zmisel smrti ... .60
Zadnje dnevi nesrečnega kralja ... .60
Za kruhom, povest ... .35
Zadnja kmečka vojska ... .75
Zadnja pravda, vez. ... .70
Zgodovina o nevidnem človeku ... .35
Zmaj iz Bosne ... .70
Življenje slov. trpina, izbrani spisi Alešovec, 3. zv. skupaj ... 1.50
Zlatokopi ... .20
Ženini naše Koprnele ... .45
Zmote in konec gdč. Pavle ... .45
Zbirka narodnih pripovedk:
I. del ... .40
II. del ... .40
Znamenje štirih (Doyle) ... .50
Zgodovinske anekdote ... .30
Z ognjem in mečem ... 3.—
Zločin in kazen:
I. in II. zvezek ... 1.—
vezana ... 1.25
Zgodbe Napoleonovega huzarja ... .60
vezana ... .80
Zgodbe zdravnika Muznika ... .70
Zlati pantar ... .90

ZBIRKA SLOVENSKIH POVESTI

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ... .35
2. zv. Hudo brezdno ... .35
3. zv. Vesele povesti ... .35
4. zv. Povesti in slike ... .35
5. zv. Študent naj bo. — Naš vsakdanji kruh ... .35

SPISI ZA MLADINO

(GANGL)

3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ... .50
5. zv. trdo vezano. Vinski brat ... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti ... .50

IGRE

Beneški trgovec, Igrokaz v 5. dejanj .60
Cyran de Bergerac. Herična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano ... 1.70
Edela, drama v 4. dej. ... .60
Gospa z morja, 5. dej. ... .75
Lokalna železnica, 3. dej. ... .50
Marta, Semenj v Richmondu, 4. dejanja ... .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah ... .30
Tončkove sajne na Miklavžev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih ... .60
R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Čapek). vez. ... .45
Revizor, 5. dejanj, trda vezana ... .75
Za križ in svobodo, Igrokaž v 5. dejanjih ... .35

Ljudski oder:
4. zv. Tihotapec, 5. dejanj ... .60
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja ... .60

Zbirka ljudskih iger:
3. snopič. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje ... .60
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok ... .30
14. snopič. Sv. Boštjan, Junaška deklica, Materin blagoslov ... .30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža ... .30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka ... .30

PESMI in POEZIJE

Akropolis in Piramide ... .80
broširano ... .80
Azazel, trdo vez. ... 1.—
Balade in romance, trda vez ... 1.25
Bob za mladi zob, trda vez ... .40
Kraguljčki (Utva) ... .65
trdo vezano ... .80
Moje obzorje, (Gangl) ... 1.25
Narcis (Gruden), broš. ... .30
Primorske pesmi, (Gruden), vez. ... .35
Slutne (Albreht), broš. ... .30
Pohorske poti (Glaser), broš. ... .30
Oton Župančič:
Sto ugank ... .50
Vijolica. Pesmi za mladost ... .60
Zvončki. Zbirka pesmij za slovensko mladino. Trdo vezano ... .90
Zlatorog, pravljice. trda vez ... .60

PESMI Z NOTAMI

NOTE ZA KLAVIR

(Pavčič) Slovenska koračnica:
10 zvezkov. Vsak zvezek po ... .30
8 mladinskih pesmi (Adamič) .50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Šest narodnih pesmi (Prelovec) .80

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Slovenski akordi (Adamič):
I. zvezek ... .75
II. zvezek ... .75
Pomladanski odmevi, II. zv. ... .45
Ameriška slovenska lira (Holmar) 1.—
Orlovske himne (Vodopivec) ... 1.20
10 moških in mešanih zborov — (Adamič) ... .45

MOŠKI ZBOR

Trije moški zbori (Pavčič) — Izdala Glasbena Matica ... .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) ... .35
Gorski odmevi (Laharnar 2. zv. ... .45

DVOGLASNO:

Naši himni ... .30

MEŠANI ZBORI:

Planinske, II. zv. (Laharnar) .. .45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica ... .40

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Domovini, (Foerster) ... .40
Izdala Glasbena Matica
Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov ... .45
Jaz bi rad rudečih roz, moški zbor s bariton solom in priredbo za dvospev ... .20
V pepelnični noči (Sattner), kantatnta za soli, zbor in orkester izdala Glasbena Matica ... .75
Dve pesmi (Prelovec), za moški zbor in bariton solo ... .20

PESMARICA GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad ... 2.00
2. Koroške slovenske narodne pesmi. (Svikaršič), 2. zv. ... .30

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO
$2
Naročite ga pri —
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne ... .15
Št. 1a. Što čutiš, Srbine tužni ... .15
Št. 10. Na planine ... .15
Št. 11. Zvečer ... .15
Št. 12. Vasovalec ... .15
Št. 13. Podoknica ... .15
Slavček, zbirka šolskih pesmi — (Medved) ... .25
Lira, srednješolska, 1. in 2. zvezek po .50
Troglasni mladinski zbor primeren za troglasen ženski ali moški zbor. 15 pesmic. (Pregel) ... 1.—
Mešani in moški zbori (Aljaž) — 3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč ... .40
6. zvežek: Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo ... .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo boti (mešan zbor); Prijatelji in senca (mešan zbor); Stoji, solnčice stoj; Kmetski hiši ... .40

CERKVENE PESMI

Domači glasi, Cerkvene pesmi za mešan zbor ... 1.—
12. Tantum Ergo (Premrl) ... .50
Mašne pesmi za mešan zbor — (Sattner) ... .50
12 Pange lingua Tantum Ergo Genitori. (Foerster) ... .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) ... .50
Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi na čast svetnikom (Premrl) ... .40
10 obhajilnih in 2 v častpresv. Srcu Jezusovemu (Grum) ... .35
Missa in honorem St. Josephi — (Pogačnik) ... .40
Kyrie ... .60
K svetemu Rešnjemu telesu — (Foerster) ... .40
Sv. Nikolaj ... .60

NOTE ZA CITRE

Koželjski: Poduk v igranju na citrah, 4 zvezki ... 3.50
Buri prideio, koračnica ... .20

NOTE za TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) ... 1.30
Bom šel na planince. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) ... 1.—
Na Gorenjskem je fletno ... 1.—

RAZGLEDNICE

Newyorške, Različne, dučat ... .40
Velikonočne, božične in novoletne dučat ... .40
Iz raznih slovenskih krajev, dučat .40
Narodna noša, dučat ... .40
posamezne po ... .05

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnenimi pregibi ... 7.50
Pokrajni ročni zemljevidi:
Dravska Banovina ... .60
Slovenske Gorice, dravsko ptujsko polje ... .30
Ljubljanske in mariborske oblasti .30
Pohorje, Kozjak ... .30
Prekmurje in Medumurje ... .30
Canada ... .40
Združenih držav, veliki ... .40
Mali ... .15
Nova Evropa ... .60
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po ... .25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — Virginia, Ohio, New York — vsaki po ... .40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku.

Knjige pošiljamo poštnine prosto

"GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
NEW YORK

KRATKA DNEVNA ZGODBA

HERMINE BILLINGER:

ČUDNA PRIJATELJA

Pri črnikastih mrežnatih vratih pokopališča, tam, kjer se naše ljubljeno mesto končuje na vzhodu, je sedela, kar so ljudje pomnili, branjevka in prodajala svoje blago: jabolka, jajca in sir. Kadar je starka, naslanjajoč glavo na mrežo, tako nepremično sedela, si se nehote spomnil neke nizozemske slike. Temu je bil vzrok njen temnordeči baržunasti plašč, iz čigar široko odprte oglavnice se je ostro odražal suhoten obraz, modre oči in snežno beli lasje. Osemdeset let je bila stara, vedno je gledala na pokopališče, in poezija v njenem življenju so bili pogrebni sprevodi. Vse njene solze, vzdihi in molitve so bile namenjene mrtvecem, ki so tiho hodili mimo njene prodajalne. V srce jo je ganila revščina, ki je hodila tod mimo brez cvetja in spremstva, in iz sočutja so jo polivale solze. Kadar se je vršil pogreb kakšnega premožneža, je od začudenja jokala, če pa ji je veter prinesel odmev žalostinke, če so nad njo šumele stare trepetlike ter ji je opoldansko in večerno solnce sijalo v glavo, je bila starka v devetih nebesih. Vendar je vse to ni zadovoljevalo, umiralo je več ubožcev kot bogatinov, in več kot pol leta ji je pihal zunaj veter okoli ušes, in dež s snegom sta ji tleskala po velikem, modrobarvnem seneniku. Ker pa je bilo namenjeno sedaj vse, kar je moglo občutiti to staro srce, onim, onstran pokopaliških vrat, je razumljivo, da je ostalo za tiste, ki so bili na tej strani vrat, le še prav malo ali čisto nič. Pritožbe ubogih žena, da so jajca draga, so šle starki prav tako malo do srca, kakor če so moški godrnjali, da je sir predrag. Lačne oči otrok so srečavali njeni pogledi s popolno brezčutnostjo uboštva, lakota in mraz so bile zanjo tako naravne stvari, da se ob tem na kaj več sploh ni spomnila. Ker ni odnehala od cene, ki jo je bila enkrat določila, ji tudi ni prišlo na misel, da bi ljudem, ki so se ji zdeli premožnejši, kaj podražila, ko so se ustavljali pri njej, da si kupijo sadja. Bila je poštena starka, tako pri svoji trgovini kot v svojem govorjenju.

V vsej ulici ni bilo nikogar, ki bi mogel trditi, da mu stara gospa privošči prijazno besedo, da bi si ga pridobila za odjemalca. Nasprotno, če si je kdo kedaj dovolil majhno pripombo, kakor: "Danes si se pa pičlo odrezal, sirček," ga je na kratko zavrnila: "Pa pojdite v trgovino in si ga dajte na vatle odmeriti."

Nekega lepega jutra v jeseni — starka je že sedela na svojem prostoru — se je pokazal nasproti na stopnicah neke stare hiše majhen, komaj pet let star deček, ki je resno zrl v svet; držal je v roki dolg železen žebelj, na ramenih pa mu je visel pločevinast kotlič. Pogleda fantka in starke sta se srečala; pripomniti bi mogli, da ni lahko biti starejši pa tudi ne mlajši, kadar si služiš vsakdanji kruh; toda ta dva se česa podobnega nista domislila.

Pobič je začel premikati svoje krive, s starimi cunjami ovite nožice, ki so ga zanesle naravnost pred košaro jabolk. "Vi," je rekel, "dajte mi eno jabolko!"

"Bog varuj," je odvrnila žena, in deček se je po nevšečnem prestedku obrnil, da bi šel svojo pot in se zopet lotil svojega opravka: pobiral je cestne odpadke.

Popoldne se je nekam trudno prizibal z bremenom polnega kotla zopet v ulico. Spet so ga neodoljivo zvabila smejoča se jabolka v svojo bližino. Dolgo jih je gledal, slednjič pa je rekel stari ženici, ki ga je ostro opazovala: "Vi, dam vam kakšno stvar iz svojega kotla — če marate."

"In jaz ti tudi takoj lahko kaj dam," je menila zamahnivši z roko, kakor da ga hoče udariti, "fej, grdoba, da se mi izgubiš s svojimi cunjami!"

Žalosten je pobič krenil dalje.

Drugo jutro je zopet stal tam, mimo je šel ravno pogreb, in starka je jokala. Fantiček pa je počakal primernega trenotka, nato pa vprašal: "Vi, ali bi mi dali jabolko, če bi umrl?"

"Kdor umre, mu ni treba jabolka," je odvrnila starka.

"Meni pa," je trdil on.

"Pravi zarobljenec si," je vzrojila, "niti na svoje truplo ne moreš misliti. Spravi se stran, rečem ti!"

Drugič zopet je obstal deček pred košaro, ki je bila znova polna jajc. "Od kje je vendar toliko jajc?" je vprašal, in ko ni dobil na to nobenega odgovora, si je odgovoril pač sam: "O, že vem, od kokoši. — zelo lepo je, da neso kokoši tako debra jajca."

"Nu, bodi pa še ti kokoš," je zamrmrala starka.

Ko je fant nekaj časa resno premišljeval, je izrekel: "Ne mogel bi pa najsi bi bil tudi kokoš."

Toda tudi te besede, ki so gotovo izražale pohvalo njenemu blagu, starke niso mogle omečiti.

Drugi pot je prišel ves navdušen povedat: "Vi, tam na vogalu ulice stoji gospa, ki vas že dalj časa kliče, da pridete tjakaj."

"Pojdi tja in ji reci, naj pride sem," je odvrnila branjevka, mali lažnjivec pa je odšel in se ni več vrnil.

Ko je šla nekoč mimo malega in branjevke gospa v črni obleki, se je starka oblastno namrdnila s svojimi čeljustmi: "Ph," je vzkliknila, "ta je pa gotovo kakšna odličnica; ampak mi vsi bomo prišli na isto pokopališče, to me vedno veseli!"

"Ali je to ena tistih, ki nič ne dela?" je vprašal deček, "za katere vrhu tega skrbi sv. Miklavž?"

"O ljubi Bog," ga je prekinila žena, "kaj je še kdo, ki tako malo ve o svetu — od kedaj, fante, pa bogatini delajo?"

On pa je kljub temu vztrajal pri svojem mnenju. "Oče mi pravi: delo ali klofute — na vsak način!"

"Ne blebetaj," je zavpila starka, "osel si!"

Pobič je za trenotek pomislil, potem pa izrekel: "Zavoljo mene — toda, ali mi sedaj daste jabolko?"

Branjevka je pograbila vrv, s katero je navadno obračala svoje košare, in paglavec je kretnjo razumel ter odcokljal.

Šel je v hišo, plezal po vseh štirih po strmih stopnicah in stopil v ozko podstrešno sobico, ki ni bila nikdar zaklenjena. Notri je stala postelja, miza in nekaj stolov; tla so bila pokrita s strašno nesnago, prav tako šipe v oknih, ki so prepuščale le motno svetlobo. Sem in tja je ležalo in viselo nekaj obleke, zdelo se je, da v ta prostor že več tednov ni prišel svež zrak. Tu je odraščal mali cunjar; že od mladega popolnoma zapuščen, je skoraj vedno polegal v postelji, dokler ni prišel domov njegov oče, ki je delil z njim svoje kosilo. Tedaj je mož posadil malčka predse za mizo, jedel kruh in sir in od časa do časa vtaknil kakšen grižljaj otroku v usta. Ob nedeljah ga je z milom dobro umil in ga vodil s seboj v točivnico piva.

Sedaj je bil deček star pet let, in očetu se je zdelo, da je čas odvaditi ga brezdelja. Ko se je zvečer po delu — bil je snažilec svetiljk — vrnil domov, je veljal njegov prvi pogled malemu kotličku. Če je videl, da je poln, je bilo dobro, če pa ne, je bil fantek kaznovan z besedami: "Ali delaj ali boš pa tepen!" — In to je bila edina modrost sveta, ki jo je doslej mali hlapček razumel in pri kateri je tudi trdno vztrajal.

Čeprav se je branjevka jezila, kadarkoli se je vsajal pred njenimi košarami, se je navzlic temu zgodilo, da je nenadoma začela pogledavati po ulici, če je deček izostal dalj kot po navadi. Ko je prišel, je bila vselej radovedna, kakšni so njegovi najnovejši naklepi, katerih končni cilj je bil ta, da bi imel jabolko. Toda njena odporna sila je bila ravno tako velika kot njegovo hrepenenje, in tako sta se zmerom oba urila v svojih bistroumnih domislekih s tolikšno vztrajnostjo, da je bila vredna pohvale.

Ne da bi starka opazila, se ji je nabralo pred nogami rmeno listje, ki je padalo iznad starih vrat pokopališča; zavijala se je tesneje v svoj plašč, čim bolj mrzlo so molele proti nebu veje onstran vrat. Zdajci so zaškripala kolesa mrtvaškega voza po svežem snegu, in iznad grobov, ki so bili strnjeni v vrste, so štrleli le mračni kleki. Ko je zahajalo solnce, je ognjenorumeno svetilo skozi golo veje, in branjevka je kot pozlačena nekaj minut slonela pod črnimi vrati, ki so bila posuta s snegom. Nekega takega mrzlega večera je starka postavila svoj pločevinasti lonec na žerjavico in si od časa do časa segrela želodec s požirkom vroče kave. Vzšel je mesec, iz daljave je odmevalo cingljanje sani, vse, kar je prišlo in šlo, se je prehitevalo in prekopicevalo, da si ugreje premražene ude. Branjevka je vča-

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotdvljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

TRDOŽIVI GENIJ.

Do morajo geniji umreti v mladih letih, je precej razširjeno, a povsem napačno naziranje. Nešteto je imen, ki dokazujejo nasprotno ali vsaj to, da utegne tudi genialen človek učakati visoko starost. Navedimo nekatere:

Tizian je živel 99 let, Michelangelo 89, Lukas Cranach 81, Goya 82, Watts 87, Holman Hunt 83, Hans Thoma 85, Wieland 80, Victor Hugo 83, Voltaire 84, Tolstoj 8., Anatole France 80, Auber 89, Verdi 88, Cherubini 82, Kant 80, Pestalozzi 81, Carlyle 86, Mommsen 86, Bismarck 83, Gladstone 89, Palmerston 81., Newton 84, James Watt 83, Volta 82. Ta seznam bi lahko nadaljevali v nedogled.

KULTURA — ŽRTEV ŽUŽELKE

Kultura skrivnostnega ameriškega ljudstva Majev spada med najstarejše kulture na svetu. Vplivala je na druge kulture in jih pospešila, nikakor pa ni stara mehiška kultura, kakor to običajno menijo, njena direktna potomka.

Kultura Majev je lokalizirana nekako na ozemlje današnje Guatemale. Tu je še danes mnogo znakov, ki kažejo na nekdanji sijaj, posebno pa se ta sijaj zrcali v razvalinah v Tabasciju in Chiapasu, kjer najdemo zgradbe, ki so stare že 2000 let, a poznajo že kupole. Maji so bili prav tako veliki kiparji kakor gradbeniki, kajti skoraj vse njihove zgradbe so okrašene z liki. Tudi kar se tiče gradbe trdnjav in prometnih naprav, so bili daleč pred svojim časom. Bili so po vsej priliki zelo bojeviti, o čemer nam govore ostanki njihovih utrdb in bistroumno sestavljenega orožja. Ameriški raziskovalec prof. Thomas Gann, ki je pred več leti obiskal njih ozemlje in prodrl do svetišča Moka-hancha, ki je bil njih največji tempelj, je našel med razvalinami njihovih krajev žoge v velikosti človeške glave, ki dopuščajo domnevo, da so Maji že poznali — nogomet. Gotovo pa so gojili vsakovrstne sporte in telovadbo, kajti njih kultura se je lahko ohranila le tedaj, če je stalo za njo telesno krepko ljudstvo.

Preživeljali so se večinoma z poljedelstvom in so znali iz zemlje izbiti več nego vsa sosednja ljudstva.

Imeli so že koledar, ki se je opiral na natančne račune o gibanju solnca, kar je dobro spričevalo za opazovalni dar tega zanimivega naroda. Zanimiva je tudi njegova pisava. Še danes se da natančno zasledovati, kako so se prvotne slikovne pisave razvili stilizirani znaki in z teh pismenke.

Veliko ugibanje je bilo že o tem, odkod izvirata to starodavno ljudstvo in njegova kultura. V tej zasledimo aziatske kakor kitajske vplive, način kako so gradili, kaže na srednjo Azijo, a jezik, sliči brezpogojno prakitajščini!

Globoko v temnem starem veku se je kultura Majev prvič razcvetela, potem je ugasnila, a v šestem stoletju po našem štetju se je znova razbohotila. In nato je nenadoma propadla, kakor da se je vdrla v zemljo. Od sredine šestega stoletja ni nobenega sledu več, ki bi dokazoval, da je to ljudstvo še eksistiralo. Kako se je moglo to zgoditi?

Prof. Cook z geološkega zavoda v New Yorku razlaga to skrivnost na sledeči način:

Maji so bivali najrajši na gozdnatih gričih, dočim so doline uporabljali za ceste in vodne poti. Ker se je ljudstvo naglo množilo, mu je zmanjkalo prostora, začelo je izsekavati na veliko gozdove, da bi dobilo več prostora. S tem pa so peščene mase gričev izgubile oporo in hudourni nalivi, ki so v teh krajih zelo pogosti, so odnašali zemljo in pesek v dolino. Zemlja in pesek sta zasula ceste, vodne struge, prekope, doline so se spremenile v močvare, dolge deževne dobe so preprečile varnostne ukrepe. V novih močvirjih so se zaredile dotlej neznane žuželke, moskiti, z njimi so prišle v deželo mrzlice in kuge. Moskiti so odločili usodo Majev: polovica jih je umrla za kugami, druga polovica je morala pobegniti in se je v tujih ljudstvih deloma nasilno, deloma položno izgubila, kjer Maji danes še obstoje, so le parije v tuji službi...

Neracijonalno gospodarjenje z gozdovi, slučajni nastop večjega števila deževnih let in končno strupena žuželka so uničili ljudstvo, ki je štelo v času zadnjega razcveta kakšnih 60 milijonov duš na tesnem prostoru. Nekaj podobnega, dasi v manjšem obsegu doživljamo še danes tu in tam v tropskem pasu, zlasti pa na Kitajskem.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, **Jacob Laushin**
COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saftič
Walsenburg, **M. J. Bayuk**
INDIANA:
Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS:
Aurora, Mary Butchar
Chicago, J. Bevčič, J. Lukanich
Cicero, **J. Fabian** (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, **Jože Zelenc**
KANSAS:
Girard, **Agnes Močnik**
Kansas City, **Frank Žagar**
MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, **J. Černe** (za Penna., W. Va. in Md.)
MICHIGAN:
Detroit, **Frank Stular**
MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich
MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, **Frank Maslo**
OHIO:
Barberton, John Balant, **Joe Hiti**, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, **Chas. Karlinger**, Jacob Resnik, John Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girad, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj
OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše
Braddock, J. A. Germ
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, Anton Jerina
Conemaugh, **J. Brezovec**
Export, J. Previč, **Louis Supančič**
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, **Math Kamin**
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Taužel
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh in vso okolico, **Vincent Arh**
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Readng, J. Pezdirc
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, J. Skerlj, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, **Frank Skok**
Sheboygan, **Leo Majean**
WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

ČAROVNICA IZ SPANDOVA

V berlinskem predmestju Spandau je živel neki prižigalec svetilk s svojo ženo že 29 let v mirnem zakonu. Pred nedavnim sta dobila podnajemnika, s katerim sta se vselila v hišo prepir in jeza, a se ga nista mogla znebiti. V svoji stiski sta šla do neke Jenschokowske, ki jo ves Spandau pozna kot "čarovnico". Ženska se je spravila takoj na delo: Pomešala je nekaj soli in moke, potresa to mešanico po tleh, izgovorila nekoliko skrivnostnih besed — in si dala za ta hokusupokus plačati 20 mark.

Presenečenje obeh zakoncev je bilo veliko, ko se je tri dni pozneje podnajemnik izselil. Seveda sta to pripisovala čarovni moči Jenschokowske, ki ju je dobila na ta način kot stalna klienta v oblast. Da bi ju še bolj privezala nase, si je sama izmislila razne kolobocije, ki bi zahtevale njene pomoči. Tako je možu nekega dne zaupno natvezila, da ga žena vara, a ženi je isto tako zaupno odkrila, da skače mož čez plot.

Bila je toliko previdna in jima je zabičala, da ne smeta drug drugemu povedati teh odkritij, ker bi ju dragače doletela smrt. Tako sta mož in žena kuhala brez vsakega razloga jezo drug na drugega, družinski mir je šel rakom žvižgat, a "čarovnica" je iz njiju polagoma iztisnila več sto mark za vse mogoče "pripomočke", ki naj bi ju napravili spet zvesta. To je šlo tako dolgo, da je mož zvedel za nekega "čarovnika" in se obrnil za pomoč še k njemu. Ta si je dal spet dobro plačati in mu je svetoval, naj postavi ženo zaradi "nezvestobe" na odgovor. Mož je temu nasvetu sledil, žena pa je zahtevala pojasnila za njegovo nezvestobo in tako sta dognala, kakšno grdo komedijo je jima zaigrala "čarovnica". Ves besen je prižigalec svetilk stekel k tej, jo najprvo po zaslugi pošteno pretepel, potem jo je dal policiji v roke. Značilno, da jo je ta takoj vtaknila v zapor, ker ima med Spandavci toliko lahkovernih in prepričanih privržencev, da bi utegnila ž njihovo pomočjo, to je z navajanjem h krivi prisegi svoje grehe zakriti. Sodišče jo je sedaj obsodilo na 1 leto in 3 mesece ječe, neka njena pomagalka je dobila mesec dni, novi čarovnik pa šest tednov. Spadavci pa niso postali zaradi tega menda nič manj babjeverni.

NAPRAVITE BOLJŠO KAVO S FRANCKOVO CIKORIJO

Naučite svojo hčer, kako pripraviti boljšo kavo.

Če hočete razkriti resničen užitek kave, napravite tako kot slavni kuharji v najboljših hotelih in restavracijah, in pripravite kavo s Franckovo Cikorijo.

Zgodaj se je že spoznalo, da ima posušena in pražena korenina cikorijske rastline sama po sebi fin duh, če je pa zmešana s kavo, da čaši izreden okus. Poleg tega ima kava, ki ji je dodana cikorija, močnejšo vsebino, boljši okus in bolj bogato barvo. Cikorija tudi pomaga kavi, da ohrani dalje svoj duh. Vsledtega napravlja Franckova Cikorija najboljšo kavo še boljšo: *dejstvo je, da se ne more napraviti dobre kave brez cikorije.*

Cikorija je dobra za prebavo. Odobril jo je American Medical Assn.

To je dobro znano po vsej Evropi, da gospodinjam in kuharjem niti na um ne pride napraviti kavo brez Franckove Cikorije. Pa tudi, če v Ameriki dobite v restavraciji zares okusno čašo kavo, ste lahko gotovi, da je bila pripravljena s Franckovo Cikorijo. V južnih mestih in državah, kjer je ameriška kuhinja najboljša, je uporaba cikorije zelo velika. New Orleans, ki slovi po svoji francoski kuharski umetnosti, porabi več cikorije kot katerokoli drugo amer. mesto.

Denite kavino žličko Franckove Cikorije v lonec ali percolator, pa boste videli, kakšen okus ima dobra kava! Povejte svoji hčeri, da uporabljajo Cikorijo vsepovsod v stari domovini, da izboljšajo okus pijače. Naučite otroke delati najfinejšo kavo po dobrem starem načinu.

Franckovo Cikorijo lahko dobite v škatlji, palčici ali tabletni obliki v grocerijah ali prodajalnah kave. Škatlja, ki stane samo 10c, bo trajala mesec ali dva. Kupite danes! Če ne morete dobiti v svoji soseski, nam pošljite 10c v znamkah in mi vam bomo poslali škatljo. Pišite na:

Hein. Franck & Sons, Flushing, N. Y.

57 LET JEČE ZA UMOR NA ZAHTEVO

Sodišče v Londonu je te dni izreklo neobičajno razsodbo v zelo nenavadnem procesu. Zaradi zahtevanega umora svoje neveste 17 letne Grace Newingove, se je moral zagovarjati pred sodiščem njen zaročenec James Kirby, ki je zdaj v 26. letu.

Pred nekaj meseci se je vrnila mati obtoženca ob 11. uri zvečer domov. Našla je sina v kuhinji, kjer ji je dejal: "Mati, javiti se moram policiji. Umoril sem Grace, ki me je prosila, naj to storim." Mati je menila, da se je sinu zmešalo v glavi in je sama telefonirala po stražnike. Toda na policijskem komisarijatu so se na žalosti uverili, da govori mladi moški resnico. Zločina se ni izmislil, kakor je domnevala njegova mati, ampak ga je resnično izvršil. Detektivi so našli njegovo nevesto mrtvo na zofi, kjer jo je ženin zadavil. Vrv, ki jo je bil zadrgnil žrtvi okrog vratu, je še visela na njej.

Pred sodiščem je James Kirby izpovedal, da je Grace neštetokrat zahtevala od njega, naj jo usmrti. Življenje ji je presedalo. Od njega ni ničesar pričakovala, zato ni videla drugega izhoda kakor smrt. In ker ni imela v nikogar toliko zaupanja kakor v svojega zaročenca, je njemu naložila težko odgovorno dejanje. Moral ji je obljubiti, da bo ugodil njeni prošnji in zahtevi, kateri se končno ni mogel več ustavljati.

Zagovornik James Kirbyja je privedel pred sodnike priče, ki so navedbe potrdile. Sodni dvor se seveda ni mogel dovolj načuditi temu. Končno je sprejel dokaze prič kot verjetne, kljub temu pa je izbral za morilca hudo kazen. Obsodil ga je namreč na 75 let težke ječe.

V komentarju razsodbe so sodniki izjavili, da so podatki obtoženca jako zanimivi s psihološkega stališča, da pa jih ne morejo upoštevati pri juridični presoji dogodka, zaradi česar so tudi določili za morilca tako trdo pokoro.

SMRT V KADI ZA ČEŠPLJE.

V neki vasi pri Omureku je te dni ogleoval kadi, napolnjene s češpljami, gostilničar Ipitz. Po lestvi je splezau v eno izmed kadi, a iz nje se ni vrnil. Ko so ga šli iskat, je nekega delavca tako omamila sopara, da se je onesvestil. Pozneje so potegnili Ipitza mrtvega iz kadi. Reveža je omamil vonj, ki je puhtel iz posode. Omahnil je v kad in se v nji zadušil.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Gospa REGINA

Roman iz življenja

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

67

— Ako nočeš več z menoj plesati, stric Tom — da!

Meč mu presune srce.

— Mogoče bo dr. Nimrod plesal s teboj Je tudi dober plesalec.

— Nikdo se ne more s teboj primerjati, stric Tom. Z dr. Nimrodom sem že dvakrat plesala in mi pravi, da nikdo ne sme plesati s kako damo večkrat kot dvakrat, ker že postane malo sumljivo. Ali ni to neumnost, ako katera rada s kakim gospodom pleše večkrat, kot dvakrat?

Tom si misli, da s tem misli Nimroda; nobena misel mu ni povedala, da je s temi besedami mislil nanj

— Dr. Uršika; takih neumnosti je dovolj v družabnem življenju; človek mora igrati komedijo, če hoče ali ne.

Uršika ga vprašujoče pogleda.

— Ti bi tudi najbrže rajši plesal vedno z eno damo, kot pa vsak ples z drugo?

Tom ni slutil tajne bojazni v njenem vprašanju in samo tiho vzdihne.

— Da, Uršika, najrajši bi plesal samo z eno, — mu uide skozi ustnice.

Tom ni opazil, kako je prebledela in je zatajevala svoje občutke.

— Stric Tom.

— Kaj na je, Uršika?

— Ali mi nočeš pokazati dame, s katero bi najrajši plesal celi večer?

Žile se mu napno v njegovem obrazu, toda se prisiljeno nasmeje.

— Pokazal ti jo bom mogoče kdaj pozneje?

In s temi besedami je nehote Uršiko tako užalil, kakor ga je prej sama užalila, ko je mislil, da je govorila o dr. Nimrodu.

— Gremo domov, če ti je prav, stric Tom, — pravi Uršika vsa bleda in trudna.

— Res? Ali resno misliš?

— Da, prav gotovo!

Tom jo pelje k teti Greti, ki je sedela pri materah.

— Gremo domov, teta Greta; za-te je že pozno, in peljati se moramo še skoro eno uro.

Stara gospa radovedno pogleda oba.

— Ali vama ni žal že tako zgodaj iti?

— Ne; imava dovolj in Uršika je tako trudna.

Obe dami še pelje v garderobo, jima pomaga obleči kožuhe ter ju nato spremi k avtomobilu. In nato se odpeljejo.

*

Prišel je Uršikin osemnajsti rojstni dan. Ta dan je nameraval Tom slovesno obhajati z velikim banketom in plesom. Zopet ji je nakupil mnogo daril in Uršika mu pravi v zadregi:

— Kako ti naj zopet vse to poplačam, stric Tom?

Po onem plesu je postala bolj tiha in zamišljena. In Tom ni vedel, da je bil temu sam kriv. Vzrok te njene izpremembe je iskal v razmerju z dr. Nimrodom, medtem ko ga je Uršika vedno izpraševala, katera je ona dama, s katero bi najrajši vedno plesal in ako si je to želel samo zato, ker je ona dama tako dobro plesala — ali? Več si ni upala misliti, kajti drugače bi izgubila ves svoj mir.

— Za moj rojstni dan mi boš spletla domačo čepico in spalno obleko, — se šali Tom malo slabe volje.

Uršika ga začudeno pagleda.

— Zakaj se vedno postavljaš s svojo starostjo, stric Tom?

— Toda Uršika, čast, komur čast. Saj sem že star gospod, že sedemintrideset let!

— Oh, pa vendar tako mlad — tako mlad si še in nikdo ti ne bi prisodil sedemintrideset let. Izgledaš mnogo mlajši kot vsi mladi gospodje iz tako imenovane družbe.

Tom vzdihne.

— Toda, žal, da sem vendarle toliko star.

Uršika ga poredno pogleda od strani.

— Toda čepico in spalno obleko ti bom šele spletla, kadar boš v resnici star gospod. To pa bo velo še zelo dolgo in rada bi vedela, s čim bi ti že prej mogla napraviti kako veselje; najrajši takoj sedaj!

Z mize, na kateri je bilo poleg njegovih in tetinih daril tudi mnogo šopkov, katere so ji poslali razni prijatelji, med njimi dr. Nimrod, ki ji je poslal šopek vijolic in šmarnic, vzame Tom novo banjo, katerega ji je kupil, ker stari, katerega sta prinesla iz Transvaala, ni bil več poraben. Bil je zelo dragocen in ga smeje ponudi Uršiki.

— Zapoj mi kako pesem, Uršika; s tem mi boš napravila veliko veselje.

— O, to moreš imeti vsak dan.

— Da, in vendar me vedno veseli. Danes pa si to posebno želim, da te slišim peti. Zaprl bom oči in si bom domišljal, da zopet sediva skupaj v leseni hišici.

Uršika vzame banjo in si ga razljivo ogleduje.

— Ta je pa brez dvoma zelo drag, stric Tom, mnogo lepši kot stari. Toda starega bom seveda obdržala, kajti še natančno vem, kako si bil srečen, da si ga mogel kupiti v Pretoriji. Ali še veš?

Tom prikima.

— Ako še vem, Uršika! Tako bogat sem se tedaj zdel — tako srečen! Zapoj mi, Uršika, zapoj!

Uršika sede in prsti ji drče po banju. Sanjavo gleda pred-se. V duhu vidi pred seboj malo sobico v leseni hiši, oče in mati sta roko v roki sede'a pri oknu in Tom na naslonjaču, katerega je sam napravil. Sedel je v ponošeni obleki, v kratkih hlačah in rjavi srajci, ki je bila ob vratu odprta, tako da je bil vrat razagljen. In lasje so mu bili zmedeni. Toda tedaj je bil samo nien in njihovih starišev; tam ni bilo nobene dame, s katero bi najrajši plesal celo noč. Uršika se strese. Samo to ne sme misliti — zakaj se je vendar zaradi tega tako jezila, saj se je mogoče samo šalil in sploh ni mislil na katero gotovo damo!

Uršika se zravna in prične peti "Oblaček". Ko na pride do besed "če videl boš obraz v okviru zlatih las, glej v duše globočinah obraz ta nosim jaz", nenadoma prenehа; glas se ji zlomi in z vsem trudom se je borila proti solzam. Taka se ozre na Toma, ki stoji pred njo bledega obraza.

— Uršika — toda Uršika!

Uršika se sili smejati.

— Danes ne gre, stric Tom; danes sem nekoliko rabločutna; to napravi veliko veselje. Toda jutri, jutri ti zapojem toliko pesmi, kolikor jih hočeš Morala sem misliti na stariše, in tedaj so prišle solze.

Tom ji vzame banjo iz rok.

— Skoro sem te pripravil na jok; to sem pravi medved.

Uršika se zopet nasmeje.

— Jaz pa medvedka, stric Tom, tako lepo spadava skupaj.

(Dalje prihodnjič.)

LJUBEZEN IN ZAKON KITAJKE

Tudi na Kitajskem se vedno bolj širi duh zapadne kulture, ki je zajel celo Kitajke. Seveda pa evropska emancipacija Kitajk ne prevzame tako hitro, in sicer zato ne, ker je Kitajka zavzemala tudi pri neznatnih pravicah vedno važno mesto in je znala s svojimi posebnimi lastnostmi moža obvladati. V marsikaterem pogledu bi bila lahko Kitajka svoji evropski sestri vzor, zlasti kar se tiče umetnosti v ljubezni in v zakonskem življenju, ki je na Kitajskem zelo razvita.

Kitajski filozof dr. Sum Nung An-Yung opisuje v nekem angleškem listu vzgojo in pripravo kitajskega dekleta za njen najvažnejši poklic. Kitajka se zgodaj uči, da bo morala biti dobra gospodinja ter izkazovati svojemu možu udanost in ljubezen, če bo hotela biti srečna. Zato se kitajsko dekle kmalu nauči velike umetnosti, kako je treba ravnati z možem. Ne smemo soditi Kitajke po njenem zunanjem miru, ki ji ga nalagajo strogi običaji. Vpričo drugih Kitajka nikoli ne pokaže svoje ljubezni al udanosti, ker se ji zdi to neokusno. Kar je tudi res. V zakonskem življenju je Kitajka istočasno skromna, strastna, zapeljiva in vzdržna žena.

Dober poznavalec kitajskih razmer sir Robert Hart, ki je živel na Kitajskem nad 40 let, je primerjal zapadno zakonsko življenje s kitajskim in izjavil je: "Na zapadu bi lahko primerjali zakonsko življenje z vrelo vodo v kotlu, ki se ohladi, čim kotel odstavimo. Na Kitajskem je pa podobno zakonsko življenje hladni vodi v kotu, stoječemu na ognju, kjer začne voda šele počasi vreti." Tudi če sprejme evropske ideje, se Kitajec nikoli ne bo ogrel za naziranje, da je prav, če skleneta fant in dekle zakonsko zvezo v trenutnem krvnem pritisku ki mu pravijo v Evropi ljubezen. Kako morejo nevkušeni, nespametni in v ljubezni zaslepljeni mladi ljudje skleniti trajno in srečno zakonsko zvezo?

Na Kitajskem je zakon rodbinska zadeva, ki sloni v nji najvažnejša funkcija na obeh taščah. Dovtipi na račun tašč, ki so v Evropi tako priljubljeni, so na Kitajskem nemogoči. Na Kitajskem je tašča ugledna in spoštovana, ona je najboljša prijateljica svoje snahe in novo zakonsko zvezo vsestransko podpira. Preostane še vprašanje, kako moreta živeti dve ženi skupaj v enem gospodinjstvu? Razumeta se zelo dobro, ker je njuno delo strogo razdeljeno. Mlada žena dobro ve, da je njena sveta dolžnost taščo spoštovati, tašča pa spoštuje v svoji snahi mater svojih vnukov.

Denar pri sklepanju zakonskih vez na Kitajskem navadno ne igra pomembne vloge. Mož izroča ženi vsa svoja sredstva za gospodinjstvo, kar je njegovega, pripada tudi ženi. Čim se vseli nova gospodinja v hišo, stopi tašča v ozadje. Družabni položaj Kitajke je odvisen od števila otrok, zlasti od moških potomcev. Ko dorasto sinovi, postane mati blagoslovljena žena in na njo se obračajo vse žene, ki žele imeti otroke. Čeprav je v kitajskih hišah navadno dovolj služinčadi, so pestunje redke, kajti otroke vzgaja mati sama. Zakonska zveza je težak problem, saj zahteva duševno spojitev in telesno ravnotežje. Omenjeni filozof pravi, da so Kitajci glede ljubezni in zakonskega življenja bolj uravnovešeni kot drugi narodi, in baš v tem vidi nepremagljive življenjske sile kitajske rase.

FRANCIJA — ENA NAJDRAŽJIH DEŽEL.

Neka mednarodno delavska revija poroča, da spada Francija med najdražje države na svetu. Kruh, moka, maslo, meso, slanina, krompir, sladkor, kava, sir, mleka, riž in jajca so dražja nekoliko v kateremkoli kraju na kontinentu. Seveda pozablja revija pri tem važno dejstvo, da ima Francija kljub draginji najmanj brezposelnih.

SEDEMLETNA MATI.

Voditeljica bolnice "Viktorija" v Detroitu dr. Hilda Kean poroča v "Medical Journalu" o nosečnosti neke indijske deklice, ki je stopila v zakon s sedmim letom. Otrok je zanosil in letos 18. marca so ga prepeljali na oddelek za porodnice, kjer je dekle mati zdravega deteta ženskega spola, težkega 2 kg. Otrok-mati je merila v višino 1.21 m, tehtala pa je 24 kg in je imela v ustih še vse mlečno zobovje. Po porodu je zelo naglo okrevala in je celih devet mesecev dojila svojega otroka.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Jutri se bo poročil na Staten Island Mr. Stanley Stucin z Miss Frances Stucin. Dasi imata ženin in nevesta isto ime, si nista nič v sorodu. Nevesta je pastorka znanega slovenskega farmerja v Fly Creek, Mr. Johna Terčka. Naše iskrene čestitke!

Znani slovenski rojak Mr. Fr. Turensek, Jr., bo jutri otvoril moderno restavracijo in beer garden v Hobokenu, N. J., 141 Garden Street, (cor. 2nd Stree).

— V nedeljo, pet minut čez deveto uro zjutraj je v Clevelandu za vedno zatisnila svoje oči Helen Mrzlikar. Umrla je v Mt. Sinai bolnici, kamor so jo odpeljali v petek pomoči. Bolehala je skoro leto dni. Ranjka je bila rojena v vasi Dobrava na Gorenjskem in je prišla v Cleveland pred 29. leti. Njeno dekliško ime je bilo Hren. Poleg soproga Josipa zapušča še pet otrok.

— V Mullan, Ida. se je Anton Skantel, star 28 let in rojen v Sparti, Minn., smrtno ponesrečil zadnji mesec med potovanjem iz Californije v Idaho. Vozil se je s tovor. vlakom in najbrž je padel med vožnjo pod vlak. Našli so ga mrtvega na tira v okolici Susanvilla. Cal. Zapušča dva brata in dve sestri.

— V Joliet, Ill., je umrl Peter Pečavar, star 88 let in doma iz Rožnega dola pri Semiču v Beli Krajini. V Ameriki je bil 47 let in vsa ta leta je bival v Jolietu. Zapušča sina in hčer v Jolietu in eno hčer v Ely-ju, Minn.

— V Lost Creek, W. Va., je naglo umrl Frank Mezgec, doma iz Materije na Primorskem. Zadela ga je srčna kaj.

— Na tisoče in tisoče rudarjev in njihovih žena ter otrok iz vseh krajev države Illinois je prišlo v Springfield prejšnji četrtek in petek. Med njimi je bilo mnogo rojakov. Okrog 150 rudarjev je prenočilo v Slovenskem domu. V soboto so voditelji PMA odpoklicali "praznik" in rudarji so odšli domov.

KAŠLJANJE

Bolezni dihal prav često spremlja kašelj, ki v nekih okoliščinah lahko zelo pospeši bolezni. Vsekakor je običajno zelo mučen. Zato je dostikrat potrebno zatirati kašelj sam na sebi, kot simptom. To je tem lažje, ker ne zahteva nobenih izdatkov, samo nekaj vaje. Premnogi ljudje namreč ne vedo, da je odprava kašlja običajno samo stvar vaje.

Kašljanje nastane tako, da se goltanec zrakotesno zapre in potem eksplozivno odpre, pri čemer uide iz dihal zrak, ki je bil zaprt pod višjim tlakom. Zato se da kašelj preprečiti na dva načina, prvič tako, da goltancu preprečimo, da se zapre, drugič, če se je že zaprl, da mu za nekaj časa preprečimo odpretje.

Če je dražljaj za kašljanje majhen, zadostuje običajno, da izgovorimo brezglasen pripornik, na pr. "s", ker se pri tem goltanec odpre. V ta namen bi lahko tudi hitro zaporedoma in kratko dihali. Tretji način zadrževanja kašlja izvajamo često nehote sami, napr. v gledališču. Pri tem pustimo, da se goltanec sicer zapre, a mu ne damo odpreti se, pri čemer prevzamemo funkcijo stiskanja. Goltanec ostane namreč zaprt, če se vrši na njegov zapor močan zračni pritisk. Če manjka vsaka volja do zadržanja kašlja, se seveda le malo ljudi spomni na to sredstvo, ki je preprosto in učinkovito. Posebno pa bi se ga morali vaditi tisti bolniki, ki jim kašljanje šele prav daje občutiti bolezen in ki jo često poslabša, če ni, kakor v mnogih primerih tuberkuloze, naravnost smrtnonevarno.

ČUDNA PRIJATELJA

Nadaljevanje s 3. strani.)

sih vstala in se ozrla po ulici; še vedno ga ni bilo videti. Majajoč z glavo je pila svojo kavo, in ker ji danes še zdaleč ni tako dišala kot sicer, je začela rentačiti: "Fanfalin — da bi ga zlomek — sedaj se mi klati po snegu — nepotrebno ljudstvo so ti otroci, morali bi biti veliki že takoj, ko pridejo na svet." Zopet je vstala, — in res, tam doli je prihajala, opotaje se skozi sneg, majhna, krivonoga postava, ki se je nagibala naprej.

"Če bi ne bila prelena, da bi vstala, bi ti pač napravile noge bolj skočne," je zamrmrala starka in ni obrnila oči od fanta.

Ta pa, tako se je zdelo, ko da ni razpoložen za večerno prepovarjanje. Drgetaje se je vzpenjal po stopnicah, da bi prišel domov, toda ko je pritisnil na kljuko, je videl, da so vrata zaklenjena.

"Res," je rekla starka, "domači so šli na svatovanje in so zaklenili, otroka se pa ni nihče domislil."

Fantiček je postavil svoj kotliček s cunjami na prag. Tamkaj je za trenotek posedel, kakor človek, ki si ne ve pomagati; nato je nenadoma vstal in tekel k branjevki pa vekal in ji stegoval nasproti svoje modre, premražene ročice.

"Seveda," je pomignila, "tako ti je že čisto prav, misliš, da dobiš jabolko, zaušnico, ne pa jabolko." Pri tem mu je pomolila kavno žličko, on pa je pil na ves dušek, pri tem pa plašno upiral oči v starko, ki je nenehoma rentačila.

Kar naenkrat — niti sama ni vedela kako, je imela premraženega dečka v naročju, ga ogrnila z dolgim plaščem in ga neprestano godrnjaje čvrsto stiskala k sebi. — Kmalu je zaslišala mirno, globoko otroško dihanje in utihnila je ter se ni več ganila. Nikdar ni počivalo na srcu te osemdesetletne žene človeško bitje; te otrple roke niso mogle razodeti niti ljubezni niti dobrotljivosti in tudi ne sočutja. Zakaj bila je vedno godrnjava in imela je v mislih le lastno korist, leta pa se ji je zdela, kadar je imel kakšen moški vmes svoje prste, vedno negotovo. Zdaj je prihajala vanjo dobrodejna toplota mladega življenja. Prisluškovala je mirnemu dihanju otroka, čigar glava je počivala pod njeno brado; nalahno ga je zibala in spomnila se je pesmice, katere se je bila učila v šoli; jela jo je peti brez slehernega napeva, s sikajočimi toni.

Ko je prišel snažilec svetilk domov, ga je poklicala k sebi.

"Tu imate svojega fantka, lahko ste mi hvaležni, zadnjikrat sem pazila nanj." — in v roke mu je položila otroka, ki ga je opajalo spanje. Nato je šla uro pozneje kot po navadi s svojimi košarami proti domu.

Mali mož je šel drugo jutro ob svoji običajni uri z doma za svojim delom. Ko je srečal onkraj pogledе stare gospe, je obstal, ko da razmišlja, in zrl resnobno proti njej. Nejasno se je domislil nekega počutja, ki ga je občutil prejšnji večer. Odrasel je brez matere in ni ničesar vedel o ljubeznivi skrbnosti, o nežnemu dotiku zveste materinske roke. Mar je o tem kaj zaslutil na starkinem srcu?

Nenadoma je stal na svojem prostoru pred košaro svetečih se rdečih jabolk, toda gledal je preko nji starki v obraz in — to pot brez sleherne stranske namere — rekel: "Vi, oženim se z Vami."

Morala se je smejati — prvič se je morala smejati temu majhnemu dečku in dala mu je, ne da bi pomišljala, najlepše jabolko, kar jih je bilo v košari. Bila pa je to v vsem njenem življenju tudi edina ženitna ponudba.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

28. oktobra:
Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra:
Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Bremen v Bremen

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Pres. Roosevelt v Havre
St. Louis v Hamburg
Majestic v Cherbourg

17. novembra:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18. novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra:
Rex v Genoa
Majestic v Cherbourg

12. decembra:
St. Louis v Hamburg

13. decembra:
Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

22. decembra:
Olympic v Cherbourg

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre

31. decembra:
Pennland v Havre

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

... SKUPNA ... POTOVANJA

in cene vožnji:

BOZIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE — — — — — 25. NOVEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 29. NOVEMBRA
EUROPA — — — — — — — — 15. DECEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE — — — — — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street New York, N. Y.